

Jaarverslag en Jaarrekening 2022

van de Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen
van de Protestantse Kerk in Nederland

uitgebracht door:
Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen
Utrecht, 11 mei 2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
VERSLAG VAN DE BEHEERCOMMISSIE CENTRALE KAS PREDIKANTSTRAKTEMENTEN	3
Inleiding	3
Naam en vestigingsplaats	3
Werking centrale kas predikantstraktementen	3
Relatie met de Protestantse kerk	4
Vaststelling en goedkeuring	4
Kerncijfers	5
Bestuurlijk verslag	7
Opdracht van de Beheerscommissie	7
Verslag commissievergaderingen 2022	8
Beleid met betrekking tot de governance over de predikantstraktementen	8
Beleid met betrekking tot de rechtspositie van de predikant	8
Beleid met betrekking tot de pensioenvoorziening	9
Beleid met betrekking tot de arbeidsongeschiktheidsvoorziening	9
Beleid met betrekking tot de verzuimbegeleiding bij ziekte	9
Beleid met betrekking tot de fiscale behandeling van de traktementen	10
Beleid met betrekking tot de omslagregeling en de centrale kas	11
Bezwaren en geschillen	12
Ondersteuning door de Dienstenorganisatie	12
Samenstelling commissies en bureau	13
Samenstelling Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen	13
Samenstelling Commissie ex artikel GR 5-20	13
Dienstenorganisatie - Team predikantstraktementen en -pensioenen	13
Toekomst	14
Begroting 2023	14
Belangrijke ontwikkelingen in 2023	16
Risicobeheer	16
Financieel resultaat	18
Resultaat 2022	18
Beleid reserves en normering	19
JAARREKENING 2022	20
Jaarrekening 2022 centrale kas predikantstraktementen	20
Balans per 31 december 2022	20
Staat van baten en lasten over 2022	21
Kasstroomoverzicht	24
Toelichting behorende tot de jaarrekening 2022	25
Toelichting op de balans	30
Vlottende activa	30
Algemene reserve	31
Vorzieningen	32
Kortlopende schulden	34
Financiële instrumenten	35
Gebeurtenissen na balansdatum	35

Toelichting op de baten en lasten	36
Bijdragen van gemeenten	36
Bijdragen van predikanten	39
Primaire arbeidsvoorwaarden	39
Secundaire arbeidsvoorwaarden	41
Wachtgelden	44
Uitkering gemiddelde woonbijdragen	45
Pensioenpremies	46
Kosten overgangsmaatregelen	46
Kosten proponentenkorting	47
Kosten beheer en administratie	47
Overige lasten	48
Goedkeuring	49
Overige gegevens	50
Controleverklaring van de onafhankelijk accountant	50
Statutaire bepaling resultaatbestemming	50

VERSLAG VAN DE BEHEERCOMMISSIE CENTRALE KAS PREDIKANTSTRAKTEMENTEN

Inleiding

Naam en vestigingsplaats

Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen
van de Protestantse Kerk in Nederland
Postbus 8504
3503 RM Utrecht
Telefoon: (030) 880 16 61
E-mail: predikantstraktementen@protestantsekerk.nl
Internet: www.protestantsekerk.nl/thema/arbeidsvoorwaarden-predikanten/
Bezoekadres: Joseph Haydnlaan 2a, 3533 AE Utrecht

Werking centrale kas predikantstraktementen

De werking van de centrale kas predikantstraktementen staat verwoord in artikel 6 van de generale regeling rechtspositie predikanten. In dit artikel is de wijziging van het omslagstelsel per 1 januari 2022 verwerkt.

1. De uitgaven van de centrale kas voor de predikantstraktementen betreffen de uitgaven ten behoeve van de predikanten ter zake van
 - a. de betalingen als bedoeld in artikel 7-3
 - b. de wachtgeldregeling
 - c. de bijdragen van de gemeenten in de arbeidsongeschiktheidsvoorziening en pensioenvoorziening
 - d. de verzuimbegeleiding bij ziekte
 - e. de uitvoeringskosten die hiervoor worden gemaakt.
2. De inkomsten van de centrale kas worden verkregen uit een omslagheffing met de volgende componenten:
 - a. elke gemeente betaalt een basisbijdrage, die voor elke gemeente gelijk is;
 - b. per predikant betaalt een gemeente een basisbedrag naar rato van de werktijd, waarbij de bijdrage per fulltime predikant voor elke gemeente gelijk is;
 - c. per predikant in tijdelijke dienst betaalt een gemeente een opslag naar rato van de werktijd, waarbij de opslag per fulltime predikant voor elke gemeente gelijk is;
 - d. per predikant die als proponent in de gemeente beroepen is, ontvangt de gemeente voor de eerste vier jaar een korting naar rato van de werktijd, waarbij de korting per fulltime predikant voor elke gemeente gelijk is;
 - e. indien het traktement van de predikant wegens ziekte wordt verlaagd, worden de componenten als bedoeld in b, c en d met hetzelfde percentage verlaagd.
3. De omslagheffing wordt elk jaar vastgesteld door de beheercommissie, gehoord het georganiseerd overleg, op basis van een begroting van de verplichtingen in dat jaar, verminderd met eventuele opbrengsten van belegde kasgelden.
De omslagheffing wordt berekend op grond van gegevens die door de kerkenraden beschikbaar worden gesteld. Indien de gegevens niet of onvoldoende beschikbaar worden gesteld is de beheercommissie bevoegd de gegevens vast te stellen.

Door dit systeem van bijdragen:

- is de prijs van een predikant voor een gemeente stabiel: los van indexaties en eventuele restituties zijn er door de jaren heen voor een gemeente geen prijsstijgingen of -dalingen die samenhangen met het traktement van de eigen predikant;

- is de prijs van een predikant voor elke gemeente even hoog, waardoor er bij het beroepingswerk geen financiële prikkels of belemmeringen zijn (met uitzondering van de proponentenkorting);
- dragen de gemeenten gezamenlijk de kosten die zich incidenteel kunnen voordoen, zoals de kosten van de wachtgelden, de verhuiskosten bij emeritaat, de jubileumgratificaties, de arbodienst en dergelijke.

Relatie met de Protestantse kerk

De Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen is overeenkomstig artikel 2 van de generale regeling rechtspositie predikanten van de Protestantse Kerk in Nederland onderdeel van de rechtspersoon Protestantse Kerk in Nederland.

De Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen is gevestigd te Utrecht.

Vaststelling en goedkeuring

In overeenstemming met artikel 3-3 van de generale regeling rechtspositie predikanten legt de Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen hierbij het bestuurlijk en financieel verslag 2022 van de centrale kas predikantstraktementen ter goedkeuring voor aan de kleine synode. Het financieel verslag wordt opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de rechtspersoonlijkheid bezittende Protestantse Kerk in Nederland, gevestigd te Utrecht.

Kerncijfers

Onderstaand enkele kerncijfers met betrekking tot de omvang van de populatie predikanten, de mobiliteit, het traktement en het beheer van de kas.

Kerncijfers predikanten	2022	2021	2020
Statistiek (omvang populatie)			
Gemiddeld in het jaar			
Aantal gemeenten	1.374	onb.	onb.
Aantal fte predikanten voor gewone werkzaamheden	1.148	1.222	1.286
Aantal fte hulpdiensten (via centrale kas)	29	4	0
Per einde van het jaar			
Aantal predikanten voor gewone werkzaamheden	1.318	1.438	1.480
Aantal fte predikanten voor gewone werkzaamheden	1.113	1.185	1.260
Gem. werktijd predikanten voor gewone werkzaamheden	84%	82%	85%
Aantal predikanten voor hulpdiensten (via centrale kas)	139	57	0
Aantal fte predikanten voor hulpdiensten (via centrale kas)	41	16	0
Gemiddelde werktijd bij hulpdiensten (via centrale kas)	29%	28%	0
Aantal personen met wachtgeld	32	34	42
Traktement			
Gemiddeld bruto traktement (excl. toeslag tijdelijke dienst)	73.893	72.256	70.928
Gemiddeld aantal periodieken (0-20), incl. hulpdiensten	17,12	17,10	17,07

Door de wijziging van het omslagstelsel per 1 januari 2022:

- is de basisbijdrage per gemeente ingevoerd. Als gevolg daarvan is bekend hoeveel betalingsplichtige gemeenten er zijn;
- zijn de vacaturebijdrage en de beschikbaarheidsbijdrage vervallen. Als gevolg daarvan is vanaf die datum niet meer bekend hoeveel vacatures er zijn en hoeveel gemeenten er zijn zonder predikant.

Kerncijfers beheer (x € 1.000)	2022	2021	2020
Balanstotaal	16.496	16.238	20.567
Baten	114.664	124.206	131.993
Lasten	117.386	128.081	127.602
Resultaat	-2.722	-3.875	4.391
Kosten beheer en administratie	445	464	464
t.o.v. het totaal der lasten (%)	0,4%	0,4%	0,4%
Personele lasten	303	327	281
Formatie (fte)	4,40	4,35	4,17

Bestuurlijk verslag

Onderstaand legt de Beheercommissie verantwoording af over:

- haar opdracht
- het in 2022 gevoerde beleid
- de samenstelling van de commissie
- de verwachtingen voor 2023

Opdracht van de Beheerscommissie

In artikel 3 van de generale regeling rechtspositie predikanten is de opdracht van de Beheercommissie als volgt geformuleerd.

1. De kleine synode laat zich ten behoeve van de uitvoering van de traktements- en pensioenregeling en ten behoeve van het beleid met betrekking tot de financiering van de predikantstraktementen en –pensioenen bijstaan door de beheercommissie centrale kas predikantstraktementen.
De beheercommissie bestaat uit vijf leden, benoemd door de kleine synode. De voorzitter wordt door de kleine synode aangewezen. De leden worden benoemd voor een periode van vier jaar en kunnen eenmaal worden herbenoemd.
2. De beheercommissie heeft tot taak:
 - a. het adviseren van de kleine synode inzake:
 1. de financiering van de traktementen en de daarbij behorende voorzieningen;
 2. de keuze van de pensioenuitvoerder voor het ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen en van de verzekeraar voor de arbeidsongeschiktheidsuitkering;
 3. de vaststelling en wijziging van deze generale regeling;
 - b. het vaststellen van uitvoeringsbepalingen voor:
 1. de bijdragen van de gemeenten in de centrale kas predikantstraktementen (omslagregeling);
 2. de uitvoering en de financiering van de wachtgeldregeling;
 3. de aanvraag van wachtgeld;
 4. de re-integratieverplichtingen van de predikant met wachtgeld en de financiering van de re-integratie-inspanningen;
 5. de vergoeding van de traktementslasten bij opschorting van werkzaamheden als bedoeld in ordinantie 10-9-4 en bij vrijstelling van werkzaamheden in verband met onderzoek naar prediking en catechese als bedoeld in ordinantie 10-13 tot en met 15;
 - c. het beheren van de centrale kas predikantstraktementen, waaronder
 1. de vaststelling van de jaarlijkse begroting van baten en lasten;
 2. de vaststelling van de jaarlijkse rekening van baten en lasten;
 3. de vorming en aanwending van reserves en voorzieningen;
 4. de uitvoering en toepassing van de uitvoeringsbepalingen bij deze generale regeling;
 5. de betaling van de pensioenpremies en de premies voor de arbeidsongeschiktheidsverzekering aan pensioenfondsen en verzekeraar.
 6. het toezicht op de uitvoering van de administratie door de dienstenorganisatie, waaronder de aan- en afmelding van deelnemersgegevens bij de pensioenuitvoerder en de verzekeraar voor het arbeidsongeschiktheidspensioen;
 - d. het onderhouden van de overeenkomsten met de pensioenuitvoerder, de verzekeraar voor het arbeidsongeschiktheidspensioen en de arbodienst;
 - e. het behandelen van bezwaren van gemeenten tegen opgelegde bijdragen in de centrale kas;
 - f. het behandelen van bezwaren van predikanten tegen de toekenning van periodieke verhogingen;
 - g. het benoemen van de leden van de commissie van drie als bedoeld in art. 20-3.
3. De beheercommissie legt de begroting, waarin de omslagheffing als bedoeld in artikel 6 is opgenomen, en de jaarrekening van de centrale kas ter goedkeuring voor aan de kleine

- synode. Tevens doet zij jaarlijks verslag van haar werkzaamheden aan de kleine synode.
4. De beheercommissie laat de aan haar opgedragen werkzaamheden voorbereiden en uitvoeren door het daartoe aangewezen onderdeel van de dienstenorganisatie, dat ook zorg draagt voor publicatie van en voorlichting over de regeling.

Verlag commissievergaderingen 2022

In de uitvoering van bovenstaande opdracht vergaderde de Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen in het verslagjaar 2022 vier keer. Onderstaand wordt per beleidsterrein beschreven wat besproken en besloten werd.

Beleid met betrekking tot de governance over de predikantstraktementen

In haar vergadering van 18 maart 2022 heeft de kleine synode besloten tot een wijziging van de generale regeling rechtspositie predikanten per 1 juli 2022. De wijziging betrof de governance over de rechtspositie en de arbeidsvoorwaarden van de predikanten voor gewone werkzaamheden. Mede op advies van de Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen is besloten om een duidelijk onderscheid in beleidsterreinen aan te brengen en aan te geven welke instantie bevoegd is tot besluitvorming.

beleidsterrein	bevoegd tot besluitvorming	niveau van kerkrecht en wijze van besluitvorming
het ambt , met name beroepingswerk, inhoud van het dienstwerk, residentieplicht, werken in deeltijd, werken in tijdelijke dienst, losmaking, ontheffing en emeritaat	generale synode	ordinanties; besluitvorming in 2 lezingen met consideratie bij het grondvlak
<ul style="list-style-type: none"> - de rechtspositie (traktement, ambtswoning, verzekering van inkomen bij ziekte, werkloosheid, arbeidsongeschiktheid, ouderdom en na overlijden), - de centrale kas en - de besluitvorming over beide (governance) 	kleine synode	generale regeling; besluitvorming in 1 lezing
de arbeidsvoorwaarden , met name de voorwaarden, bedragen, percentages en termijnen	georganiseerd overleg predikanten	uitvoeringsbepalingen; besluitvorming via onderhandeling door de delegaties namens de kerk en namens de predikanten
de financiering van de traktementen, vergoedingen, wachtgeld en pensioenen	beheercommissie centrale kas voor de predikantstraktementen	uitvoeringsbepalingen; besluitvorming door vaststelling van de omslagregeling traktementen

Door het besluit:

- is er een duidelijke en gespecificeerde taakomschrijving gekomen voor het Georganiseerd overleg predikanten en de Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen;
- kan in de toekomst slagvaardiger besloten worden over wijzigingen in de traktementsregeling.

Beleid met betrekking tot de rechtspositie van de predikant

Op 1 juli 2022 is de rechtspositie van predikanten op twee punten gewijzigd.

- In de eerste plaats is de consulentregeling gewijzigd. Aanleiding daartoe vormde de wijziging van de omslagregeling predikantstraktementen per 1 januari 2022, waardoor gemeenten in vacaturetijd (nagenoeg) niet meer hoeven bij te dragen aan de centrale kas. Waar dat zo is, kunnen zij in staat worden geacht de diensten van de consulent van meet af aan volledig te vergoeden. Voorheen was er een solidariteitsregeling waarbij de consulent gedurende zes maanden om niet werd 'uitgeleend' door de gemeente, waaraan die verbonden was. De

vergoeding geschiedt nu aan de predikant zelf, als die de werkzaamheden in zijn eigen tijd verricht. Verricht de predikant de werkzaamheden in de werktijd van zijn gemeente, dan gaat de vergoeding naar zijn gemeente. De vergoeding geschiedt volgens de regeling voor incidentele of structurele hulpdiensten.

- In de tweede plaats heeft een uitbreiding van de wachtgeldregeling plaatsgevonden. De predikant heeft nu recht op wachtgeld, als de gemeente waaraan hij verbonden is, wordt opgeheven. De kosten van het wachtgeld komen zoveel mogelijk ten laste van de gemeente in opheffing.

Beleid met betrekking tot de pensioenvoorziening

Per 1 juli 2012 is de pensioenvoorziening van de predikanten ondergebracht bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW), nadat de kerkeigen Stichting Pensioenfonds voor de Predikanten was geliquideerd. Met PFZW werd een zogenaamde uitvoeringsovereenkomst getekend met een duur van 10 jaar. Per 1 juli 2022 is het contract geactualiseerd en verlengd voor opnieuw 10 jaar. De commissie heeft er vooral op toegezien dat gewaarborgd wordt dat:

- de juiste en volledige groep predikanten onder de overeenkomst valt: predikanten voor gewone werkzaamheden, predikanten voor hulpdiensten en een vaste groep predikanten van de Evangelisch Altreformierte Kirche;
- predikanten met wachtgeld een beroep kunnen blijven doen op de regeling voor vrijwillige voortzetting van de pensioenopbouw;
- de premievrije opbouw van pensioen bij arbeidsongeschiktheid gegarandeerd blijft, ook al is het inkomen bij arbeidsongeschiktheid verzekerd bij een andere partij (Aegon).

Beleid met betrekking tot de arbeidsongeschiktheidsvoorziening

Vanaf 1 juli 2012 is het inkomen van de predikant bij arbeidsongeschiktheid verzekerd bij Aegon NV. Met deze inkomensverzekeraar was een samenwerkingsovereenkomst gesloten die steeds met drie jaar werd verlengd. De hoogte van de premie werd ook steeds voor 3 jaren vastgesteld. Met ingang van 2022 wil Aegon de overeenkomst en de premie jaarlijks verlengen om beter te kunnen inspelen op de (schommelende) ontwikkelingen in de rente en de schade.

Nadat de premie in de jaren 2019-2021 2,93% was en in 2022 2,78% is voor 2023 een premie afgesproken van 2,09%. De verlaging was - ondanks de lagere rente - mogelijk dankzij een geringere schadelast. Die was het gevolg van een striktere toepassing van het keuringsbeleid in de laatste jaren.

Beleid met betrekking tot de verzuimbegeleiding bij ziekte

Na afloop van het verslagjaar heeft de Beheercommissie de cijfers betreffende het ziekteverzuim van de predikanten voor gewone werkzaamheden opgemaakt. De cijfers gaan over het aantal predikanten en het aantal verzuimdagen zonder rekening te houden met het arbeidspatroon of het werktijdpercentage. Verder gaat het alleen over het verzuim dat door de gemeenten bij de arbodienst is gemeld. Kortlopende ziektes die niet bij de arbodienst zijn gemeld, maken om die reden geen onderdeel uit van de cijfers.

Ziekteverzuim predikanten	2022	2021 ¹	2020
Aantallen:			
Nieuwe ziekmeldingen lopend jaar	110	107	92
Gemiddelde verzuimduur (dagen in het jaar)	133	135	142
Afgesloten verzuimen	98	108	104
Gemiddelde duur afgesloten verzuimen	209	215	238
Afkeuringen (gedeeltelijk of volledig)	5	5	6
Percentages:			
Verzuimfrequentie (meldingen/aantal pred)	7,70%	7,01%	5,89%
Verzuimpercentage (ziektedagen/dagen per jaar)	4,14%	3,96%	3,99%

Ten opzichte van eerdere jaren zijn de verzuimcijfers in 2022 iets gestegen, mogelijk als gevolg van de corona crisis.

Op het moment dat dit Jaarverslag geschreven wordt, is het klanttevredenheidsonderzoek 2022 nog niet beschikbaar en besproken.

In het verslagjaar heeft uitgebreid overleg plaatsgevonden met de arbodienst over de dienstverlening en de tarieven. Door het gebrek aan bedrijfsartsen laat de arbodienst de verzuimbegeleiding meer dan voorheen uitvoeren door de verzuimconsultant. Als commissie horen we vanuit de gemeenten eigenlijk geen klachten hierover. Als het om de tarieven gaat, is voor de predikanten een bijzonder arrangement nodig. Waar arbodiensten gewend zijn om te werken op basis van de Wet Verbetering Poortwachter, moet voor de predikanten gewerkt worden op basis van het in de kerk geldende Verzuimprotocol Predikanten. Het protocol bevat een lichter regime dan de Wet Verbetering Poortwachter. Dat vraagt een andere aanpak van de arbodienst en een specifieke afspraak over de prijs. In 2022 is voor meer jaren een afspraak gemaakt over een structurele korting op de reguliere tarieven van de arbodienst.

Beleid met betrekking tot de fiscale behandeling van de traktementen

De Beheercommissie heeft er kennis van genomen dat de Belastingdienst met ingang van het aangiftejaar 2022 nieuwe regels heeft gesteld voor het melden van 'uitbetalingen aan derden'. Tot en met 2021 meldde de commissie uitbetaalde traktementen niet bij de Belastingdienst. Daartoe bestond niet de plicht. Alleen voor predikanten die gebruikmaken van de zogenaamde opting-in-regeling (ongeveer 15 predikanten), werd loonaangifte gedaan. Het was voor de commissie niet duidelijk of de nieuwe regels voor renseignering vanaf 2022 voor haar wel of niet zouden gelden. Zij heeft daarom advies ingewonnen bij een fiscaal jurist. Samen met de jurist heeft begin januari 2023 een zogenaamd vooroverleg met de Belastingdienst plaatsgevonden. De uitspraak van de Belastingdienst wordt in het voorjaar van 2023 verwacht. Zolang de uitspraak er niet is, heeft de commissie uitstel van de eventuele verplichtingen gekregen. Een eventuele verplichting heeft geen financiële effecten, maar leidt tot extra administratieve lasten.

Verder kreeg de commissie in 2022 te maken met enkele predikanten, die vroegen om toepassing van de opting-in-regeling om daardoor gebruik te kunnen maken van de 30%-regeling van de Belastingdienst. Het ging om predikanten uit Zuid-Afrika, die door het moderamen van de synode waren toegelaten tot de ambtsbediening. De commissie heeft besloten haar medewerking te verlenen

¹ De cijfers zijn gecorrigeerd ten opzichte van het Jaarverslag 2021, waarin, zo bleek achteraf, onvolledige cijfers werden gepresenteerd.

aan toepassing van de opting-in-regeling, omdat de 30%-regeling voor de betrokkenen voor een periode van 5 jaar een substantieel financieel voordeel oplevert.

Beleid met betrekking tot de omslagregeling en de centrale kas

Het verslagjaar 2022 was het eerste jaar van de ingrijpend vereenvoudigde omslagregeling. Naast de bezettingsbijdrage voor elke actieve predikant betaalt de gemeente alleen nog een basisbijdrage van € 28,92 per maand voor het werk dat de Dienstenorganisatie uitvoert voor de predikantstraktementen. Dit betekent: geen vacaturebijdrage meer voor vacante gemeenten en ook geen beschikbaarheidsbijdrage meer voor gemeenten zonder predikant. De commissie heeft vastgesteld dat de overgang nagenoeg geruisloos is verlopen. Hooguit waren er een paar vragen om toelichting. De klachten over de vacaturebijdrage en de beschikbaarheidsbijdrage zijn verstomd.

Mede op advies van de accountant heeft de Beheercommissie haar beleid met betrekking tot de algemene reserve van de centrale kas geactualiseerd. Besloten is de omvang van de algemene reserve te normeren op minimaal 4,8% en maximaal 6,6% van de begrote uitgaven in het komende jaar. Als de hoogte van de algemene reserve tegen de minimumnorm aanzit is het verstandig voorzichtig te begroten, zodat verdere uitputting voorkomen wordt en er gelegenheid ontstaat de reserve weer aan te vullen. Als de hoogte van de algemene reserve tegen de maximum norm aanzit is het mogelijk iets strakker te begroten. Als door exploitatieoverschotten de algemene reserve boven de maximumnorm uitgroeit, wordt het meerdere toegevoegd aan de Restitutiereserve. De middelen hieruit worden in het volgende jaar aan de gemeenten gerestitueerd naar rato van de bijdragen die zij leverden in het jaar waarin het overschot werd gerealiseerd.

Eveneens op advies van de accountant zijn de afspraken met de Dienstenorganisatie over de inhoud van de dienstverlening en over de doorbelasting van de kosten geactualiseerd. De personeelskosten van de voor de commissie werkzame medewerkers van de Dienstenorganisatie worden een op een aan de commissie doorbelast inclusief de werkgeverslasten. Daarnaast worden de kosten voor de automatisering en de huisvesting op fte-basis doorbelast volgens de sleutel die daarvoor binnen de Dienstenorganisatie geldt.

Tenslotte is op advies van de accountant gewerkt aan een duidelijker presentatie van de Voorziening wachtgelden in de Jaarrekening. Beter is nu te zien:

- wat aan de voorziening is onttrokken wegens daadwerkelijk uitbetaalde wachtgelden;
- wat er binnen de voorziening is vrijgevallen doordat predikanten hun wachtgeld deels of geheel hebben terugverdiend;
- wat aan de voorziening is toegevoegd door de toekenning van nieuwe wachtgelden;
- wat de mutatie is door aanpassing van het verwachte percentage te verrekenen neveninkomsten.

Uit de centrale kas predikantstraktementen wordt een bijdrage geleverd voor de financiering van de permanente educatie voor predikanten. In 2022 is bij het team Vitale Roeping een nieuwe medewerker aangesteld om het beleid met betrekking tot de permanente educatie een nieuwe inhoud te geven, zodat meer predikanten van het aanbod gebruik zullen maken. Er begint zich een beeld te vormen van de ambities en de kosten, die de komende jaren te verwachten zijn.

In 2022 is een bedrag van bijna € 3,6 miljoen aan de gemeenten terugbetaald, omdat de maximum norm voor algemene reserve per einde 2021 met dit bedrag werd overschreden. De restitutie geschiedde naar rato van de bijdragen die de gemeenten in 2020 hadden geleverd.

Als het gaat om het debiteurenbeheer kan de commissie vaststellen dat de gemeenten doorgaans hun verplichtingen aan de centrale kas goed voldoen. Gemeenten met achterstallige betalingen worden actief gevolgd. Desnoods wordt met inschakeling van het classicaal college voor de behandeling van beheerszaken gekeken wat er gedaan kan worden om de schuldpositie ten aanzien van de kas op te heffen.

Bezwaren en geschillen

Bezwaren van predikanten

In 2022 maakten drie predikanten bezwaar tegen het besluit van de commissie tot toekenning van periodieke verhogingen. Eén zaak werd opgelost doordat de vorige werkgever alsnog het eerdere salaris verhoogde. De twee andere bezwaren werden door de commissie afgewezen. De toekenning had geheel plaatsgevonden volgens de regels die het Georganiseerd Overleg Predikanten daarvoor had gesteld. Eén predikant ging daarop in beroep bij het generaal college voor de behandeling van bezwaren en geschillen. Ook daar werd het bezwaar afgewezen.

Een predikant maakte bezwaar tegen de uitslag van de keuring tot vaststelling van het recht op een arbeidsongeschiktheidsuitkering. Deze zaak werd opgelost doordat de predikant een herbeoordeling aanvraag met de gewenste uitkomst als gevolg.

Tenslotte was er een predikant die bezwaar maakte tegen de wijze waarop zijn neveninkomsten met het wachtgeld waren verrekend. De definitieve verrekening week nogal af van de voorlopige verrekening. Bij de voorlopige verrekening was door de Dienstenorganisatie een fout gemaakt. Daarvoor zijn excuses aangeboden. De definitieve verrekening herzien zou echter leiden tot een ongerechtvaardigd voordeel voor de predikant. Daarvan heeft de commissie afgezien. De predikant is daarop in beroep gegaan bij het generaal college voor de behandeling van bezwaren en geschillen. Ook daar werd het bezwaar afgewezen.

Bezwaren van gemeenten

Een gemeente maakte terecht bezwaar tegen de facturering van de vacaturebijdrage voor een vacature die al jaren niet meer bestond. De commissie besloot de opgelegde vacaturebijdrage ongedaan te maken.

Een andere gemeente stelde de commissie aansprakelijk voor de kosten die zij moest maken voor de re-integratie van een predikant, die na een (gedeeltelijk) herstel vanuit arbeidsongeschiktheid weer aan het werk was gegaan en door de gemeente beroepen. De commissie heeft de formele aansprakelijkheidsstelling afgewezen, maar is de gemeente wel tegemoet gekomen in de gemaakte kosten. De kosten zijn geboekt als kosten, die samenhangen met de herkeuring.

Meningsverschillen over toepassing van de generale regeling

In 2022 werd geen enkele zaak voorgelegd aan de Commissie als bedoeld in artikel 20 van de generale regeling.

Ondersteuning door de Dienstenorganisatie

De commissie is in 2022 ondersteund door de Dienstenorganisatie in haar diverse geledingen:

- het team predikantstraktementen voor het beleid, de administratie van de traktementen en de wachtgeld, de uitvoering van het verzuimprotocol;
- het team Finance & Control voor de boekhouding, het debiteurenbeheer en het jaarwerk;
- het team Vitale Roeping voor de re-integratie-begeleiding van predikanten met een wachtgeld;
- het team Gemeentecontacten voor de voorlichting;
- het team Juridische Zaken voor kerkordelijke zaken;
- het team Personeel & Organisatie voor afstemming van het arbeidsvoorwaardenbeleid voor kerkelijke medewerkers enerzijds en predikanten anderzijds;
- het team Ambtelijke Ondersteuning voor de registratie van predikanten.

Door kennisdeling raken de teams steeds beter op elkaar ingespeeld.

Samenstelling commissies en bureau

Samenstelling Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen

Volgens artikel 3 van de generale regeling rechtspositie predikanten bestaat de Beheercommissie uit vijf leden. Ultimo 2022 was de samenstelling van de commissie (in alfabetische volgorde) als volgt:

- mr. A. Bel te Veldhoven, benoemd per 30 september 2022 in de vacature van B. Keddeman, herbenoembaar per 30 september 2026;
- C. de Heer te Eindhoven, benoemd per 1 december 2020 en herbenoembaar op 1 december 2024, voorzitter per 1 juli 2022 als opvolger van B. Keddeman;
- drs. A.J. Schaap te Rijssen, herbenoemd per 1 juli 2019 en aftredend per 1 juli 2023;
- mr. drs. T.G.H. Spruyt te Gouda, herbenoemd op 23 maart 2022 en aftredend op 23 maart 2026;
- A. van Toorn te De Wijk, herbenoemd per 1 juli 2019 en aftredend per 1 juli 2023;

De leden van de commissie ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden anders dan een vergoeding voor vervoerskosten.

Aan de leden van de commissie zijn geen leningen, voorschotten en of garanties verstrekt.

Samenstelling Commissie ex artikel GR 5-20

Ultimo 2022 was de samenstelling van de Commissie van Beroep als volgt:

- mr. D.G. van Vliet te Woerden, voorzitter;
- ds. L.E. Bassa te Voorst (op voordracht van de Bond van Nederlandse Predikanten), op 2 oktober 2022 benoemd in de vacature van drs. R.S.E. Vissinga te Enschede;
- mr. J. Kos te Oisterwijk (op voordracht van de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer).

De leden van de commissie ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden anders dan een vergoeding voor vervoerskosten.

Aan de leden van de commissie zijn geen leningen, voorschotten en of garanties verstrekt.

Dienstenorganisatie - Team predikantstraktementen en -pensioenen

De beleidsmatige, secretariële en administratieve ondersteuning van de Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen geschiedt door de Dienstenorganisatie. Eind 2022 ondersteunden de volgende personen (in alfabetische volgorde) de commissie:

Mevr. drs. E. van As, re-integratieconsulent	0,40 fte
J. Runherd, beleidsadviseur traktementen	1,00 fte
F.C.M. Scalzo, medewerker traktementen	1,00 fte
Mevr. S. Stam, medewerker traktementen	0,78 fte
J. Voet, teamleider HRM	0,10 fte
onbenoemd: assistent-controller Finance & Control	0,10 fte
onbenoemd: medewerker accounting Finance & Control	0,60 fte
onbenoemd: medewerker Gemeentecontacten	0,08 fte

Toekomst

Begroting 2023

In 2022 heeft de Beheercommissie aan de kleine synode de Jaarrekening 2021 en de Begroting 2023 voorgelegd. Die werden door de kleine synode in haar vergaderingen op 24 juni en 30 september 2021 goedgekeurd. Voor het overzicht zijn ook de jaarcijfers 2021 en 2022 toegevoegd.

Baten (x € 1.000)	Begroting 2023	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Basisbijdragen	448	477	482	0
Bezettingsbijdragen	110.989	109.515	114.424	107.549
Tijdelijke-dienst-opslagen	234	246	346	33
Vacaturebijdragen	0	-56	0	1.928
Beschikbaarheidsbijdragen	0	-2	0	161
Bijdragen wachtgeld	0	6	0	0
Bijdragen van gemeenten	111.671	110.187	115.252	109.672
Woonbijdragen predikanten	3.962	4.477	5.442	5.393
Bijdragen van predikanten	3.962	4.477	5.442	5.393
Totaal baten	115.633	114.664	120.694	115.065

Lasten (x € 1.000)	Begroting 2023	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Basistraktement	48.133	47.203	49.132	47.534
Periodieke verhogingen	27.761	27.594	28.988	28.039
Tijdelijke-dienst-toeslag	172	153	254	
Vakantietoeslag	6.085	5.995	6.270	6.046
Eindejaarsuitkering	6.313	6.221	6.505	6.273
Eenmalige uitkering	516	520	0	361
Primaire arbeidsvoorwaarden	88.980	87.686	91.149	88.253
Tegemoetkoming premie ZKV	5.199	5.065	5.467	5.301
Vergoeding bureaunkosten	1.491	1.495	1.599	1.556
Vergoeding vaklit./permanente educatie	1.111	1.164	1.185	1.187
Permanente educatie	500	380	595	196
Verhuiskosten bij emeritaat/overlijden	284	266	324	297
Jubileumgratificatie	210	152	202	191
Aanvulling AOP eerste jaar	2	0	0	5
Overlijdensuitkering	30	19	29	44
Arbodienst	115	115	140	114
Secundaire arbeidsvoorwaarden	8.942	8.657	9.541	8.890
Wachtgelden PKN	1.050	711	1.200	1.044
Wachtgelden	1.050	711	1.200	1.044
Uitkering gemiddelde woonbijdragen	3.962	4.435	5.442	5.274
Woonbijdragen	3.962	4.435	5.442	5.274
Pensioenpremies PFZW	9.238	8.925	9.490	8.814
Pensioenpremies Aegon	2.379	2.222	2.586	2.498
Pensioenpremies	11.617	11.147	12.076	11.312
Suppleties predikanten	440	519	522	619
Kosten overgangsmatregelen	440	519	522	619
Verleende proponentenkortingen	194	126	207	19
Proponentenkorting	194	126	207	19
Kosten beheer en administratie	448	445	482	464
Kosten beheer en administratie	448	445	482	464
Afboeking dubieuze debiteuren	0	0	0	5
Uitvoeringskosten AO-uitkeringen PFZW	0	2	0	0
Vergoedingen ex artikel 24-8 GRRP	0	0	0	0
Restitutie bijdragen vorig jaar	0	3.592	0	2.964
Betaalde rente	0	65	75	96
Overige lasten	0	3.659	75	3.065
Totaal lasten	115.633	117.386	120.694	118.940
Saldo van baten en lasten	0	-2.722	0	-3.875

Resultaatverdeling (x € 1000)	Begroting 2023	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Algemene reserve	0	870	0	340
Reserve restitutie bijdragen	0	-3.592	0	-4.215
	0	-2.722	0	-3.875

Belangrijke ontwikkelingen in 2023

In het jaar 2023 bepalen naast het beheer van de centrale kas predikantstraktementen de volgende zaken de agenda van de commissie.

In de eerste plaats verwacht de Beheercommissie betrokken te zullen worden in fase 3 van het Project Ambtvisie. Als de generale synode in april 2023 het rapport over de beroepsprofielen aanvaardt, zal fase 3 van het Project ingaan met onder meer een Werkgroep Rechtspositie. De Beheercommissie verwacht door deze werkgroep geconsulteerd te worden. De uitkomsten van het project kunnen op termijn grote gevolgen hebben voor het werk van de Beheercommissie. Gaan de HBO-opgeleide pastors een kerkelijke rechtspositie via GR 5 krijgen? Hoe worden dan hun arbeidsvoorwaarden geregeld (zaak voor het Georganiseerd overleg)? Komt er voor hen een omslagregeling, zoals die er nu is voor de WO-opgeleide predikanten? Moet de Beheercommissie die uitvoeren? Welk overgangsrecht is hierbij nodig? Principebesluiten hierover worden voorzien in april 2024. Daarna zal voor de Beheercommissie de eventuele implementatie van de genomen besluiten aan de orde komen.

In de tweede plaats verwacht de Beheercommissie mogelijk nieuw beleid van de afdeling Vitale Roeping van de Dienstenorganisatie als het gaat om de uitvoering en financiering van de permanente educatie en de uitzending van ambulante predikanten. Welke initiatieven kunnen worden genomen om de deelname aan permanente educatie te bevorderen en welke kosten gaan daarmee gepaard voor de Beheercommissie? Hoe kan de Mobiliteitspool betrokken zijn bij tijdelijke aanstellingen van predikanten via GR 5 en hoe loopt de financiering daarvan?

In de derde plaats heeft de Beheercommissie mogelijk nog werk te doen rond de aangifte bij de Belastingdienst van aan predikanten uitbetaalde traktementen.

In de vierde plaats heeft de Beheercommissie kennisgenomen van plannen van de Dienstenorganisatie om te gaan werken met andere software. Het gaat hier enerzijds om kantoorsoftware en anderzijds om de software voor facturering, debiteurenbeheer en boekhouding. Over de mogelijke inzet van extra personeel en de financiering hiervan is mogelijk overleg nodig.

Risicobeheer

Risicobeheer betekent het in kaart brengen van de risico's voor de organisatie, het maken van een inschatting van de waarschijnlijkheid dat een risico zich in de praktijk zal voordoen en de impact die dat voorval op de organisatie zal hebben. Vanuit deze inschattingen worden maatregelen bepaald gericht op het beheer van de gesignaleerde risico's.

De Beheercommissie heeft in 2022 haar financiële risico's onderzocht door op alle uitgaven- en inkomstenposten de risico's te inventariseren. Dit heeft geleid tot de conclusie dat er een algemene reserve voor het opvangen van risico's moet worden aangehouden van minimaal 4,8% en maximaal 6,6% van de jaarlijkse uitgaven.

Als het gaat om de 'belegging' van de financiële middelen, heeft de Beheercommissie gekozen voor de Stichting Kerkelijk Geldbeheer te Gouda (SKG). SKG verricht voor de Beheercommissie feitelijk de spreiding van het risico over meerdere banken. SKG heeft gekozen voor uitsluitend Nederlandse

banken met een goede rating. Er zijn door SKG geen risicovolle beleggingen gedaan. Financieringen van SKG aan gemeenten zijn gedekt door hypothecaire zekerheid.

In operationele zin onderkent de Beheercommissie risico's in die zin dat het werk voor de commissie wordt uitgevoerd door een klein team van de Dienstenorganisatie. Binnen dit team is veel kennis van zaken bij enkele personen belegd. Uitval van deze personen betekent een risico. In 2021 zijn maatregelen geëffectueerd om het werk breder in te bedden in het geheel van de Dienstenorganisatie, zowel qua personeel als IT. Dit proces is in 2022 verder aangepakt. Het team zelf is versterkt en binnen het team wordt meer kennis gedeeld. Als de operationele risico's niet goed worden ondervangen, dreigt er een reputatierisico. Het niet tijdig of goed uitbetalen van de traktementen en wachtgelden zal onrust veroorzaken bij de doelgroep en de goede naam van de Dienstenorganisatie mogelijk als geheel in diskrediet brengen.

Financieel resultaat

Resultaat 2022

Het financieel verslag 2022 eindigt met een nadelig saldo van € 2.722.016.
De verschillen tussen begroting en rekening kunnen als volgt in overzicht gebracht worden.

+ Lagere lasten dan begroot	Rekening	Begroting	Afwijking
Basistraktement	47.203.390	49.132.000	1.928.610
Periodieke verhogingen	27.594.103	28.988.000	1.393.897
Uitkering woonbijdragen	4.435.395	5.442.000	1.006.605
Secundaire arbeidsvoorwaarden	8.656.876	9.541.000	884.124
Pensioenpremies PFZW	8.925.326	9.490.000	564.674
Wachtgelden	711.052	1.200.000	488.948
Pensioenpremies Aegon	2.222.116	2.586.000	363.884
Eindejaarsuitkering	6.220.856	6.505.000	284.144
Vakantietoelage	5.994.749	6.270.000	275.251
Tijdelijke-dienst-toeslag	152.613	254.000	101.387
Proponentenkorting	125.901	207.000	81.099
Kosten beheer en administratie	445.208	482.000	36.792
Rentelasten	65.086	75.000	9.914
Kosten overgangsmaatregelen	519.002	522.000	2.998
Voordeel	113.271.673	120.694.000	7.422.327

+ Hogere baten dan begroot	Rekening	Begroting	Afwijking
Bijdragen voor wachtgelden	6.456	0	6.456
Voordeel	6.456	0	6.456

- Hogere lasten dan begroot	Rekening	Begroting	Afwijking
Overige lasten	3.594.224	0	-3.594.224
Eenmalige uitkering	520.282	0	-520.282
Nadeel	4.114.506	0	-4.114.506

- Lagere baten dan begroot	Rekening	Begroting	Afwijking
Bezettingbijdragen	109.515.038	114.424.000	-4.908.962
Woonbijdragen predikanten	4.477.096	5.442.000	-964.904
Tijdelijke-dienst-opslagen	246.211	346.000	-99.789
Vacaturebijdragen	-55.861	0	-55.861
Basisbijdragen	476.897	482.000	-5.103
Beschikbaarheidsbijdragen	-1.674	0	-1.674
Nadeel	114.657.707	120.694.000	-6.036.293

Totaal	Rekening	Begroting	Afwijking
Saldo baten	114.664.163	120.694.000	-6.029.837
Saldo lasten	117.386.179	120.694.000	3.307.821
Saldo totaal	-2.722.016	0	-2.722.016

Beleid reserves en normering

De Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen voert als beleid om een algemene reserve aan te houden van minimaal 4,8% en maximaal 6,6% van de begrote uitgaven in het komende boekjaar. Deze reserve dient om tegenvallers te kunnen opvangen die mogelijk ontstaan doordat:

- de kosten van de primaire arbeidsvoorwaarden als gevolg van onderhandelingen in het Georganiseerd Overleg Predikanten hoger uitvallen dan door de Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen begroot;
- de kosten van secundaire arbeidsvoorwaarden, de wachtgelden en de overgangsmaatregelen hoger uitvallen dan de Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen op grond van aannames uit het verleden begrootte. Met name met betrekking tot de wachtgelden zijn grote uitschieters denkbaar;

De reserve dient mede voor de voorfinanciering van de maandelijkse betaling van de traktementen, omdat de traktementen worden uitbetaald, voordat de gemeenten hun bijdragen betalen.

Op grond van de begroting 2023 wordt de norm per ultimo 2022 als volgt berekend.

Normering algemene reserve (x € 1,00)	Balans 31-12-2022	Balans 31-12-2021
Begrote uitgaven komend jaar volgens vastgestelde begroting	115.633.000	130.241.000
Minimum		
- percentage	4,80%	3,40%
- bedrag	5.550.384	4.428.194
Maximum		
- percentage	6,60%	5,00%
- bedrag	7.631.778	6.512.050

JAARREKENING 2022

Jaarrekening 2022 centrale kas predikantstraktementen

Balans per 31 december 2022

Activa (x € 1,00)	Ref.	Balans 31-12-2022	Balans 31-12-2021
Vorderingen gemeenten en classes	1	2.482.651	2.342.116
Overige vorderingen	2	175.983	6.396
Liquide middelen	3	13.837.467	13.889.585
Vlottende activa		16.496.101	16.238.097
Totaal activa		16.496.101	16.238.097

Passiva (x € 1,00)	Ref.	Balans 31-12-2022	Balans 31-12-2021
Algemene reserve	4	7.382.420	6.512.050
Reserve restitutie bijdragen	5	0	3.592.386
Eigen Vermogen		7.382.420	10.104.436
Voorziening wachtgelden PKN	6	2.284.848	2.439.102
Voorzieningen		2.284.848	2.439.102
Kortlopende schulden	7	6.828.834	3.694.559
Totaal passiva		16.496.101	16.238.097

Staat van baten en lasten over 2022

Baten (x € 1,00)	ref.	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Basisbijdragen	8	476.897	482.000	n.v.t.
Bezettingsbijdragen	9	109.515.038	114.424.000	107.549.042
Tijdelijke-dienst-opslagen	10	246.211	346.000	33.686
Vacaturebijdragen	11	-55.861	0	1.928.467
Beschikbaarheidsbijdragen	12	-1.674	0	161.370
Bijdragen voor wachtgelden	13	6.456	0	0
Bijdragen van gemeenten		110.187.067	115.252.000	109.672.565
Woonbijdragen predikanten	14	4.477.096	5.442.000	5.392.803
Bijdragen van predikanten		4.477.096	5.442.000	5.392.803
Totaal baten		114.664.163	120.694.000	115.065.368

Lasten (x € 1,00)	ref.	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Basistraktement	15	47.203.390	49.132.000	47.533.972
Periodieke verhogingen	16	27.594.103	28.988.000	28.039.275
Tijdelijke-dienst-toeslag	17	152.613	254.000	0
Vakantietoeslag	18	5.994.749	6.270.000	6.046.469
Eindejaarsuitkering	19	6.220.856	6.505.000	6.272.577
Eenmalige uitkering	20	520.282	0	361.092
Primaire arbeidsvoorwaarden		87.685.993	91.149.000	88.253.385
Tegemoetkoming premie ZVW	21	5.065.236	5.467.000	5.301.272
Bureaunkosten predikant	22	1.494.854	1.599.000	1.555.992
Vakliteratuur en permanente educatie	23	1.164.461	1.185.000	1.186.810
Centrale kosten permanente educatie	24	379.761	595.000	196.385
Verhuiskosten bij emeritaat/overlijden	25	266.484	324.000	296.999
Jubileumgratificatie	26	152.206	202.000	190.605
Aanvulling AOP eerste jaar	27	0	0	4.523
Overlijdensuitkering	28	19.034	29.000	43.604
Arbodienst	29	114.840	140.000	114.150
Secundaire arbeidsvoorwaarden		8.656.876	9.541.000	8.890.340
Wachtgeld PKN	30	711.052	1.200.000	1.044.098
Wachtgeld		711.052	1.200.000	1.044.098
Uitkering gemiddelde woonbijdragen	31	4.435.395	5.442.000	5.273.501
Uitkering woonbijdragen		4.435.395	5.442.000	5.273.501
Pensioenpremies PFZW	32	8.925.326	9.490.000	8.813.978
Pensioenpremies Aegon	33	2.222.116	2.586.000	2.497.910
Pensioenpremies		11.147.442	12.076.000	11.311.889
Suppleties predikanten	34	519.002	522.000	619.095
Kosten overgangsmaatregelen		519.002	522.000	619.095
Proponentenkorting	35	125.901	207.000	19.146
Proponentenkorting		125.901	207.000	19.146
Kosten beheer en administratie	36	445.208	482.000	463.949
Kosten beheer en administratie		445.208	482.000	463.949
Afboeking dubieuze debiteuren	37	0	0	4.629
Uitvoeringskosten AO-uitkeringen PFZW	38	1.845	0	0
Vergoedingen ex artikel 24-8 GRRP	39	0	0	0
Restitutie bijdragen vorig jaar	40	3.592.379	0	2.964.141
Overige lasten		3.594.224	0	2.968.770
Totaal lasten		117.321.093	120.619.000	118.844.172
Saldo uit gewone bedrijfsvoering		-2.656.930	75.000	-3.778.804
Saldo rentebaten/lasten	41	-65.086	-75.000	-96.132
Saldo van baten en lasten		-2.722.016	0	-3.874.936

Resultaatverdeling

Bestemming saldo lasten en baten (x € 1,00)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Saldo van baten en lasten	-2.722.016	0	-3.874.936
Algemene reserve	870.370	0	-452.700
Reserve restitutie bijdragen	-3.592.386	0	4.843.473

Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht (indirecte methode) (x € 1,00)	Ref.	2022	2021
Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening	<i>nvt</i>	-2.656.931	-3.778.804
<i>Aanpassingen voor</i>			
Mutatie voorzieningen	6	-154.254	-255.558
Mutatie in werkkapitaal	1/2/7	2.824.153	-1.035.033
Correctie onverwerkt resultaat 2020		0	8
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		12.968	-5.069.387
Betaalde interest		-65.086	-96.132
Kasstroom uit operationele activiteiten		-52.118	-5.165.519
Mutatie geldmiddelen		-52.118	-5.165.519

Verloop liquide middelen (x € 1,00)	2022	2021
Stand per 1 januari	13.889.585	19.055.104
Mutatie boekjaar	-52.118	-5.165.519
Stand per 31 december	13.837.467	13.889.585

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2022

Rechtspersoon

De Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen is onderdeel van de Protestantse Kerk in Nederland, gevestigd te Utrecht, Joseph Haydnlaan 2a, een kerkgenootschap dat is ingeschreven in de Kamer van Koophandel onder nummer 302.58.482.

Beschrijving van activiteiten

De Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen voert de omslagregeling predikantstraktementen uit zoals beschreven in de generale regeling rechtspositie predikanten.

Continuïteit

Dit bestuurlijk en financieel verslag is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Verslaggevingsperiode

Dit bestuurlijk en financieel verslag heeft betrekking op het boekjaar 2022, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2022.

Toegepaste grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn Organisaties Zonder Winststreven die door de Raad voor de Jaarverslaggeving is gepubliceerd (richtlijn RJ 640).

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de Protestantse Kerk in Nederland en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

Activa en passiva worden tegen historische kostprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar alle waarschijnlijkheid in de praktijk zullen voordoen en niet op basis van voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich zullen voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Een actief of verplichting blijft echter op de balans verwerkt indien transacties niet leiden tot een belangrijke wijziging in de economische realiteit met betrekking tot het betreffende actief of verplichting. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de staat van baten en lasten opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie. Indien de weergave van de economische realiteit leidt tot het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Presentatie- en functionele valuta

Deze jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat tevens de functionele valuta is van het kerkgenootschap.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de Beheercommissie oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Vorderingen, overlopende activa en overige activa

Vorderingen worden *bij* eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden *na* eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs op basis van de effectievere rentemethode, verminderd met het bijzondere waardevermindingsverlies..

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

Eigen vermogen

Het vermogen van de kerk heeft een bijzonder karakter. De Protestantse Kerk in Nederland is gehouden dit vermogen slechts aan te wenden in overeenstemming met de doelstelling waartoe ze in het leven is geroepen. De presentatie van het eigen vermogen in de balans wordt onderscheiden in:

- de Algemene reserve: dit is een egalisatie- en continuïteitsreserve;
- de Reserve restitutie bijdragen: dit is het deel van het eigen vermogen boven het maximum van de Algemene reserve, dat zal worden aangewend om te restitueren aan de gemeenten van de kerk.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Rechten en verplichtingen voortvloeiend uit eenzelfde overeenkomst worden niet in de balans opgenomen indien en voor zover noch de onderneming noch de tegenpartij heeft gepresteerd. Opname in de balans geschiedt wanneer de nog te ontvangen respectievelijk te leveren prestatie en tegenprestatie niet (meer) met elkaar in evenwicht zijn en dit voor de onderneming nadelige gevolgen heeft.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Indien de tijdswaarde van geld materieel is en de periode waarover de uitgaven contant worden gemaakt meer dan een jaar is, worden voorzieningen gewaardeerd tegen de contante waarde van de beste schatting van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde indien de tijdswaarde van het geld niet materieel is of de periode waarover de uitgaven contant worden gemaakt maximaal een jaar is.

De voorziening wachtgelden is getroffen voor de geschatte verplichtingen na het boekjaar met betrekking tot de wachtgelden die lopen per einde dienstjaar. De berekening is gemaakt op het prijspeil van de wachtgelden in het jaar na het boekjaar zonder dat rekening is gehouden met toekomstige indexeringen in het wachtgeld en de premies.

Schulden op korte termijn

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Alle baten en lasten worden verantwoord in de staat van baten en lasten. Dit betekent dat geen rechtstreekse mutaties in het vermogen plaatsvinden, behalve bij stelselwijziging, herstel van fundamentele fouten, herwaardering en niet gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen, voor zover die verantwoord kunnen worden in de 'reserve niet gerealiseerde waardeverschillen beleggingen'.

Bijdragen van gemeenten

De bijdragen bestaan uit basisbijdragen, bezettingsbijdragen en bijdragen in de kosten van wachtgelden.

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden opgenomen in de totale baten tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van tegemoetkomingen en kortingen. Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de staat van baten en lasten verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

Opbrengsten uit hoofde van verleende diensten worden in de staat van baten en lasten als totale baten opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op verslagdatum. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van beoordelingen van de verrichte werkzaamheden / de tot dat moment verrichte dienstverlening als percentage van de totaal te verrichten dienstverlening / de tot dat moment gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening.

Predikantstraktementen

De beloningen van de predikanten worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen wordt het meerdere opgenomen als overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door de predikanten of van verrekening met toekomstige betalingen door het kerkgenootschap.

Voor de beloningen met opbouw van rechten en sabbatical leave worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan predikanten die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met predikanten.

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan de pensioenuitvoerder verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende

actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: vorderingen, geldmiddelen en kortlopende schulden. De Beheercommissie maakt geen gebruik van afgeleide instrumenten (derivaten). Voor de grondslagen wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Rentebaten en -lasten

Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen.

Toelichting op de balans

Vlottende activa

Vorderingen gemeenten (1) (x € 1,00)	Balans 31-12-2022	Balans 31-12-2021
Debiteuren bijdragen centrale kas	2.482.651	2.342.116
Totaal vorderingen gemeenten	2.482.651	2.342.116

Maandelijks wordt voor ruim € 8,8 miljoen gefactureerd aan de gemeenten aan bijdragen voor de centrale kas onder aftrek van de uitkering gemiddelde woonbijdrage. Aan het eind van het jaar was 2,3% van de gefactureerde bedragen in 2022 nog niet voldaan. De laatste facturering vond plaats op 20 december 2022.

Overige vorderingen (2) (x € 1,00)	Balans 31-12-2022	Balans 31-12-2021
Teveel uitgekeerde traktementsbestanddelen	5.708	315
Vooruitbetaalde facturen	18.267	6.081
Te ontvangen creditfactuur	152.007	0
Totaal overige vorderingen	175.983	6.396

Alle vorderingen hebben een looptijd van korter dan 1 jaar. De te ontvangen creditfactuur van € 152.007 betreft het verschil tussen de definitieve factuur van Aegon over het jaar 2022 en de in rekening gebrachte voorschotten.

Liquide middelen (3) (x € 1,00)	Balans 31-12-2022	Balans 31-12-2021
Stichting Kerkelijk Geldbeheer rekening courant	13.837.467	13.889.585
Totaal liquide middelen	13.837.467	13.889.585

De Beheercommissie heeft bijna € 14 miljoen aan liquide middelen. Hieruit:

- kan een algemene reserve aangehouden worden ter hoogte van maximaal 6,6% van de jaarmzet van de kas;
- kunnen de wachtgelden op basis van kapitaaldekking gefinancierd worden;
- kunnen de verplichtingen in het komende jaar worden betaald, waaronder vooral de uitbetaling van de opgebouwde vakantietoeslag.

Alle liquide middelen staan ter vrije beschikking.

Algemene reserve

Algemene reserve (4) (x € 1,00)	Balans 31-12-2022	Balans 31-12-2021
Stand begin boekjaar	6.512.050	6.171.750
Bij / Af: resultaatbestemming exploitatieresultaat	870.370	340.300
Stand einde boekjaar	7.382.420	6.512.050

De norm van de algemene reserve is bepaald op minimaal 4,8% en maximaal 6,6% van de begrote uitgaven van het jaar volgende op het verslagjaar.

In 2022 is een negatief resultaat behaald van € 2.722.016. Deze kan voor € 3.592.386 gedekt worden uit de Reserve restitutie bijdragen per ultimo 2021. Resteert een bedrag van € 870.370 toe te voegen aan de Algemene reserve, die daarmee op € 7.382.420 komt. Deze stand ligt tussen het minimum van € 5.550.384 en het maximum van € 7.631.778.

Reserve restitutie bijdragen (5) (x € 1,00)	Balans 31-12-2022	Balans 31-12-2021
Stand begin boekjaar	3.592.386	7.807.622
Bij / Af: resultaatbestemming exploitatieresultaat	-3.592.386	-4.215.236
Stand einde boekjaar	0	3.592.386

In 2022 heeft de restitutie plaatsgevonden van nagenoeg het gehele saldo per ultimo 2021. Besloten is het gehele saldo van € 3.592.386 af te boeken op het exploitatieresultaat van € 2.722.016, waardoor € 870.370 kan worden toegevoegd aan de Algemene reserve (zie punt 4).

Resultaatbestemming

Het negatieve exploitatiesaldo van € 2.722.016 muteert op de reserves. Zoals bij punt 5 toegelicht, kan de Reserve restitutie bijdragen geheel worden afgeboekt, nu in 2022 het saldo van deze reserve nagenoeg geheel aan de gemeenten is gerestitueerd. Het verschil tussen deze afboeking en het exploitatieresultaat (€ 3.592.386 - € 2.722.016 = € 870.370) is toegevoegd aan de Algemene reserve.

Voorzieningen

Voorziening wachtgelden PKN (6) (x € 1,00)	Balans 31-12-2022	Balans 31-12-2021
Stand begin boekjaar	2.439.102	2.694.660
Betaalde uitkeringen lopende uitkeringen ultimo 2021		
GR 5-11-1-a (spanningen)	-561.303	-1.023.972
GR 5-11-1-b (ongeschiktheid)	-116.457	-126.299
GR 5-11-1-c (insolvabiliteit)	-38.390	-49.725
GR 5-11-1-d (losmaking na 12 jaar)	-46.551	-54.573
GR 5-11-1-e (AO met verdien capaciteit/2 jaar ziek)	-38.382	-55.948
GR 5-11-1-f (herstel na AO)	-11.868	-23.349
GR 5-11-1-vn (afloop tijdelijke dienst)	0	0
GR 5-11-3 (tuchtmaatregel)	0	-2.862
Indexatie/vrijval lopende uitkeringen ultimo 2021		
GR 5-11-1-a (spanningen)	-406.032)
GR 5-11-1-b (ongeschikt)	-50.840)
GR 5-11-1-c (insolvabiliteit)	-26.660)
GR 5-11-1-d (losmaking na 12 jaar)	-56.575)
GR 5-11-1-e (AO met verdien capaciteit/2 jaar ziek)	339)
GR 5-11-1-f (herstel na AO)	-5.909)
Nieuwe uitkeringen in 2022) 1.014.662
GR 5-11-1-a (spanningen)	1.226.442)
GR 5-11-1-e (AO met verdien capaciteit/2 jaar ziek)	42.447)
GR 5-11-1-vn (afloop tijdelijke dienst)	29.956)
Bijstellingen)
Verwachte toekomstige verrekening neveninkomsten	-269.902)
Verwachte uitval door voortijdige beëindiging	129.356)
Bijdragen gemeenten		
GR 5-11-1d (losmaking na 12 jaar)	46.075	66.508
Stand einde boekjaar	2.284.848	2.439.102

Per 31 december 2022 hebben 32 predikanten recht op een wachtgeld krachtens de wachtgeldregelingen van de Protestantse Kerk in Nederland in de jaren na 2022. Dit aantal is als volgt te specificeren (bij de onderstaande getallen gaat het om aantal personen en niet om fte's).

GR 5	omschrijving	begin	bij	af	eind
artikel		2022			2022
11-1-a	Ontheffing wegens spanningen	22	5	-5	22
11-1-b	Ontheffing wegens ongeschiktheid	3	0	0	3
11-1-c	Werktijdvermindering insolvabiliteit gemeente	4	0	-1	3
11-1-d	Vrijwillige losmaking na 12 jaar	1	0	0	1
11-1-e	Afkeuring met verdien capaciteit	0	1	0	1
11-1-e	Losmaking na 2 jaar ziekte	1	0	-1	0
11-1-f	Herstel uit arbeidsongeschiktheid	2	0	-1	1
11-1-voet noot	Afloop tijdelijke dienst	0	1	0	1
11-3	Toepassing tuchtmaatregel	0	0	0	0
	Totaal	33	7	-8	32

Voor de toekomstige verplichtingen is een voorziening opgenomen op basis van de volgende uitgangspunten:

- de wachtgelden worden voor de maximale duur uitgekeerd, zonder rekening te houden met sterftekans;
- de verplichting wordt berekend op basis van het prijspeil 2023;
- de totale verplichting wordt met 27% verminderd vanwege de verwachte verrekening van inkomsten uit arbeid of bedrijf. Het percentage van 27% is het gemiddelde van de laatste drie jaren.
- de totale verplichting is met € 201.777 verminderd vanwege de kostenbesparing die naar verwachting zal worden bereikt door voortijdige beëindiging van wachtgelduitkeringen. Het bedrag van € 201.777 is het gemiddelde van de laatste drie jaren.

De voorziening is op basis van bovenstaande uitgangspunten als volgt te specificeren.

Jaar		GR 5 11-1-a	GR 5 11-1-b	GR 5 11-1-c	GR 5 11-1-d	GR 5 11-1-e	GR 5 11-1-f	GR 5 11-1-vn	Totaal
		span- ningen	onge- schikt	insolv.	12 jaar	AO VC	her- stel AO	afloop TD	
< 1 jaar									
2023	kosten wachtgeld	1.053.816	131.461	42.387	61.237	14.474	7.824	43.212	1.354.411
	bijdragen gemeenten	0	0	0	0	0		-20.816	-20.816
	saldo < 1 jaar	1.053.816	131.461	42.387	61.237	14.474	7.824	22.396	1.333.595
1-5 jaar									
2024	kosten wachtgeld	718.289	101.354	33.237	24.034	14.510	3.851	14.545	909.820
	bijdragen gemeenten	0	0	0	0	0	0	-6.985	-6.985
	saldo	718.289	101.354	33.237	24.034	14.510	3.851	7.560	902.835
2025	kosten wachtgeld	538.022	58.616	33.237	0	13.463	0	0	643.338
2026	kosten wachtgeld	314.120	0	12.830	0	0	0	0	326.950
2027	kosten wachtgeld	118.177	0	12.542	0	0	0	0	130.719
	saldo 1-5 jaar	1.688.608	159.970	91.846	24.034	27.973	3.851	7.560	2.003.842
> 5 jaar									
2028	kosten wachtgeld	62.712	0	1.802	0	0	0	0	64.514
2029	kosten wachtgeld	4.383	0	0	0	0	0	0	4.383
	saldo > 5 jaar	67.095	0	1.802	0	0	0	0	68.897
subtotaal		2.809.519	291.431	136.035	85.271	42.447	11.675	29.956	3.406.334
	af: 27% verrekening neveninkomsten	-758.570	-78.686	-36.729	-23.023	-11.46 1	-3.152	-8.088	-919.709
	af: 5,92% vervroegd einde	-166.425	-17.263	-8.058	-5.051	-2.514	-692	-1.774	-201.777
totaal		1.884.524	195.482	91.248	57.197	28.472	7.831	20.094	2.284.848

Kortlopende schulden

De schulden met een betaaltermijn van minder dan één jaar bedragen per ultimo boekjaar als volgt:

Schulden op korte termijn (7) (x € 1,00)	Balans	Balans
	31-12-2022	31-12-2021
Te betalen traktementsbestanddelen en vergoedingen	29.530	14.607
Te betalen vakantietoeslag	3.357.690	3.406.195
Te betalen pensioenpremie aan PFZW (2 maanden)	2.903.694	0
Te betalen facturen	477.390	251.292
Te betalen accountantskosten	17.848	21.562
Te betalen aan gemeenten	0	865
Vooruit of teveel ontvangen bijdragen	42.682	38
Totaal schulden op korte termijn	6.828.834	3.694.559

Financiële instrumenten

Algemeen

BCKP heeft te maken met een krediet, liquiditeits- en kasstroomrisico. Om deze risico's te minimaliseren heeft de organisatie beleid opgesteld om deze risico's te beperken. BCKP zet geen derivaten in om risico's te beheersen. BCKP kent geen valuta-, rente-, aandelenrisico.

Kredietrisico

BCKP loopt beperkt kredietrisico op de vordering van gemeenten. Voor de kredietrisico's inzake de overige vorderingen wordt verwezen naar de financiële informatie over de vorderingen in de jaarrekening.

Liquiditeitsrisico

De organisatie loopt geen significante liquiditeitsrisico's.

Kasstroomrisico

De operationele kasstroom in een boekjaar wordt grotendeels bepaald door ontvangsten van de gemeente en de betalingen aan de predikanten. De per jaareinde openstaande vordering en schuld zijn kortlopend. Het kasstroomrisico is derhalve zeer beperkt.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na de balansdatum te melden.

Toelichting op de baten en lasten

In onderstaande toelichting zijn factoren uitgedrukt in gehele getallen, terwijl het in werkelijkheid getallen zijn met cijfers achter de komma. Vermenigvuldiging van de factoren leidt om die reden in een aantal gevallen niet tot het exacte bedrag van de baten of de lasten.

Bijdragen van gemeenten

Basisbijdragen (8)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal bijdragen (€)	476.897	482.000	n.v.t.
Aantal gemeenten	1.374	1.388	n.v.t.
Tarief per fte per jaar (€)	347	347	n.v.t.

Na de wijziging van de omslagregeling per 1 januari 2022 betaalt elke gemeente aan de centrale kas de basisbijdrage. Deze bijdrage is voor elke gemeente even hoog, hoe klein of groot de gemeente ook is. Of hoeveel predikanten zij ook heeft. Uit het totaal van de bijdragen moeten de kosten gedekt kunnen worden die de Dienstenorganisatie maakt voor het onderhoud en de uitvoering van de traktements- en pensioenregeling. Aan bijdragen is € 476.897 ontvangen, aan kosten heeft de Dienstenorganisatie € 445.208 doorbelast (zie punt 37).

De opbrengsten zijn minder dan begroot, omdat er 14 gemeenten minder waren dan geraamd.

Bezettingsbijdragen (9)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal bijdragen (€)	109.515.038	114.424.000	107.549.042
Aantal fte predikanten	1.177	1.230	1.225
Tarief per fte per jaar (€)	93.028	93.028	87.762

Vanaf het moment dat een predikant intrede doet in een gemeente of structurele hulpdiensten gaat verrichten, is de gemeente aan de centrale kas daarvoor de bezettingsbijdrage verschuldigd. De bijdrage is afhankelijk van het werktijdpercentage van de predikant en duurt tot de predikant van de gemeente wordt losgemaakt of de hulpdiensten zijn afgelopen.

De bezettingsbijdragen zijn ruim € 4,9 miljoen lager dan begroot. Oorzaak: er waren in 2022 gemiddeld 53 fte minder predikanten dan begroot.

Het gemiddelde van 1.177 fte predikanten is als volgt te specificeren.

	bedrag	aantal fte 2022	aantal fte 2021	verschil
vaste dienst	106.200.887	1.141,60	1.221,57	-79,97
tijdelijke dienst	676.879	7,28	0,73	+6,55
hulpdiensten	2.696.381	28,98	4,31	+24,67
korting na 1 jaar ziekte	-59.051	-0,64	-1,50	+0,86
totaal	109.515.096	1.177,22	1.225,11	-47,89

Opmerkelijk is de daling van het aantal predikanten in vaste dienst: 80 fte minder. Ook opmerkelijk is de stijging van het aantal fte predikanten met een beroep in tijdelijke dienst (van 0,73 in 2021 naar 7,28 in 2022). Kennelijk geeft de nieuwe regeling voor tijdelijke aanstellingen, zoals die geldt vanaf 1

juli 2021, aan gemeenten meer vrijmoedigheid om een beroep in tijdelijke dienst uit te brengen (en geven de moderamina van de classes hiervoor toestemming). Onder de oude regeling was er de dreiging van een wachtgeldverplichting na afloop van de tijdelijke dienst. Onder de nieuwe regeling is deze er niet meer en weet de gemeente waar ze aan toe is met de verhoogde bezettingsbijdrage. Groei van het aantal fte hulpdiensten was te verwachten nu de verloning van nieuwe contracten vanaf 1 juli 2021 via de centrale kas verloopt. In 2021 is de verloning op 1 juli begonnen. In 2022 is het aantal verloningen gestaag gegroeid.

Uitgesplitst naar aantal personen en leeftijd (onder of boven de AOW-leeftijd) ziet de verdeling er als volgt uit. NB: één persoon kan vanwege meerdere aanstellingen meerdere keren meetellen. Voorbeeld: een predikant kan een vaste aanstelling voor 60% werktijd hebben en daarnaast een opdracht voor structurele hulpdiensten uitvoeren voor 40% werktijd.

	aantal fte	aantal betrokken predikanten	waarvan boven de AOW-leeftijd	gemiddelde werktijd per persoon op jaarbasis
vaste dienst	1.141,60	1.420	40	80%
tijdelijke dienst	7,28	24	0	30%
structurele hulpdiensten	28,98	165	68	18%

Tijdelijke-dienst-opslagen (10)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal bijdragen (€)	246.211	346.000	33.686
Aantal fte pred. in tijd. dienst + hulpdiensten	36	50	5
Tarief per fte per jaar (€)	6.911	6.911	6.687

Bij een beroep in tijdelijke dienst en bij een opdracht tot structurele hulpdiensten moet een gemeente een opslag op de bezettingsbijdrage betalen. Dit is nodig om de toeslagen te kunnen financieren die predikanten met een tijdelijke aanstelling krijgen bovenop het gewone traktement (zolang ze de AOW-leeftijd niet hebben bereikt). Deze toeslag van 10% is een tegemoetkoming voor het werkloosheidsrisico na afloop van de tijdelijke werkzaamheden. De predikant heeft dan namelijk geen recht op wachtgeld (= werkloosheidsuitkering).

Bij het opmaken van de begroting 2022 bestond nog geen helder beeld van het aantal te verwachten hulpdienstencontracten. Die verloning ging in op 1 juli 2021. Op dat moment was de begroting 2022 al vastgesteld door de Beheercommissie. Waar de Beheercommissie 50 fte aan tijdelijke contracten raamde, bleken er in 2022 uiteindelijk 36 te zijn.

Vacaturebijdragen (11)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal bijdragen (€)	-55.861	0	1.928.467
Aantal fte vacatures	n.v.t.	0	270
Tarief per fte vacature per jaar (€)	n.v.t.	0	7.146

Door de wijziging van de omslagregeling bestaat per 1 januari 2022 de vacaturebijdrage (bijdrage die moest worden betaald door gemeenten met een predikantsvacature) niet meer als onderdeel van de omslagregeling. Om die reden zijn voor 2022 geen opbrengsten begroot.

Onderdeel van de voormalige omslagregeling was dat gemeenten na afloop van een kalenderjaar restitutie van de vacaturebijdrage konden aanvragen, als ze konden aantonen dat ze aan vervangingskosten + vacaturebijdrage meer hadden uitgegeven dan een gewone predikant zou hebben gekost. Een aantal gemeenten heeft in 2022 nog een restitutie aangevraagd over 2021. Omdat het ging over de regeling, zoals die in 2021 gold, heeft de commissie deze verzoeken ingewilligd.

Verder zijn in 2022 enkele correcties over eerdere jaren geboekt, omdat de melding van de mutaties pas in 2022 werden ontvangen.

Beschikbaarheidsbijdragen (12)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal bijdragen (€)	-1.674	0	161.370
Aantal gemeenten (afgerond op heel getal)	n.v.t.	0	168
Tarief per gemeente per jaar (€)	n.v.t.	0	960

Door de wijziging van de omslagregeling bestaat per 1 januari 2022 de beschikbaarheidsbijdrage (bijdrage die moest worden betaald door gemeente zonder predikant) niet meer als onderdeel van de omslagregeling. Om die reden zijn voor 2022 geen opbrengsten begroot.

Onderdeel van de voormalige omslagregeling was dat gemeenten na afloop van een kalenderjaar restitutie van de beschikbaarheidsbijdrage konden aanvragen, als ze konden aantonen dat ze aan vervangingskosten + beschikbaarheidsbijdrage meer hadden uitgegeven dan een gewone predikant zou hebben gekost. Een aantal gemeenten heeft in 2022 nog een restitutie aangevraagd over 2021. Omdat het ging over de regeling, zoals die in 2021 gold, heeft de commissie deze verzoeken ingewilligd.

Verder zijn in 2022 enkele correcties over eerdere jaren geboekt, omdat de melding van de mutaties pas in 2022 werden ontvangen.

Bijdragen wachtgeld (13)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal bijdragen (€)	6.456	0	0

In de meeste gevallen worden de wachtgeldten volledig gefinancierd vanuit de centrale kas predikantstraktementen. Er zijn twee uitzonderingen: bij de afloop van een tijdelijke dienst (oude regeling voor 1 juli 2021) en bij een losmaking na een verbintenis van tenminste 12 jaren moet de gemeente bijdragen in de kosten van het wachtgeld. Meestal lopen deze kosten via de Voorziening wachtgeld (zie punt 6).

In 2022 is 1 nieuw wachtgeld na afloop van een tijdelijke dienst ontstaan. De bijdrage van de gemeente voor het jaar 2022 bedroeg € 6.456. De verwachte bijdragen voor de jaren na 2022 zijn via de Voorziening wachtgeldten verantwoord.

Bijdragen van predikanten

Woonbijdragen predikanten (14)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal bijdragen (€)	4.477.096	5.442.000	5.392.803
Aantal fte predikanten in ambtswoning	545	669	682
Gemiddelde woonbijdrage (€)	8.215	8.135	7.902

Bij predikanten die onder de overgangsregel voor de woonbijdrage vallen, houdt de Beheercommissie de woonbijdrage in op het traktement (onder de nieuwe regeling betaalt de predikant de woonbijdrage rechtstreeks aan de eigen gemeente). In 2022:

- werd gemiddeld een hoger bedrag van € 76 per predikant per jaar ingehouden dan geraamd;
- viel veel minder fte predikant onder de overgangsregeling dan geraamd: 124 minder.

Per saldo is hierdoor een aanmerkelijk bedrag minder aan woonbijdragen ingehouden dan begroot: € 964.904. Het lijkt erop dat de nieuwe regeling voor de woonbijdrage geen belemmering voor predikanten vormt om de oude standplaats te verwisselen voor een nieuwe. Het aantal predikanten onder de overgangsregeling neemt immers in rap tempo af.

Tegenover de ingehouden woonbijdragen van de predikanten staat de uitkering van de gemiddelde woonbijdrage aan de gemeenten (zie punt 31). Die is op basis van de begroting vastgesteld. In 2022 is voor een bedrag ad € 41.701 meer aan woonbijdragen bij predikanten ingehouden dan aan gemeenten uitgekeerd. Dit komt omdat de traktementen iets meer zijn gestegen dan geraamd en daarmee ook de traktement-afhankelijke woonbijdrage onder de overgangsregeling.

Primaire arbeidsvoorwaarden

Basistraktement (15)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal lasten (€)	47.203.390	49.132.000	47.533.972
Gemiddeld aantal fte	1.179	1.230	1.225
Bedrag basistraktement (€ per maand)	3.336	3.329	3.232

Elke predikant in vaste of tijdelijke dienst en elke predikant voor structurele hulpdiensten ontvangt het basistraktement. Deze bedroeg per 1 januari 2022 € 3.263,48 per fulltime predikant per maand en per 1 juli 2022 € 3.420,07 per fulltime predikant per maand (+ 2,5% + € 75).

In 2022 werd:

- gemiddeld € 12 per fulltime predikant per maand meer aan basistraktement uitgegeven dan begroot;
- het basistraktement aan 53 fte predikanten minder uitbetaald dan begroot.

Per saldo werd ruim € 1,9 miljoen minder aan basistraktement besteed.

Het aantal fte uitbetaalde basistraktementen bedraagt 1.179, terwijl het aantal fte in rekening gebrachte bezettingsbijdragen 1.177 (zie punt 9) bedraagt. Het verschil kan worden verklaard doordat het programma dat de traktementen uitrekent anders omgaat met de dagen in de maand dan het programma dat de facturen berekent.

Periodieke verhogingen (16)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal lasten (€)	27.594.103	28.988.000	28.039.275
Rekenkundig gemiddeld aantal fte	1.179	1.230	1.225
Gemiddeld aantal periodieken	17,12	17,09	17,09
Bedrag van 1 periodiek (€ per maand)	113,92	114,92	111,57

Naast het basistraktement heeft een predikant recht op periodieke verhogingen. Na elk volbracht dienstjaar wordt op 1 januari van het jaar de volgende trede toegekend. Er zijn 20 treden. Het bedrag van 1 periodieke verhoging bedroeg per 1 januari 2022 € 112,67 per fulltime predikant per maand en per 1 juli 2022 € 115,49 per maand (+ 2,5%).

In 2022:

- werd gemiddeld € 0,82 per fulltime predikant per maand minder aan 1 periodieke verhoging uitgegeven dan begroot;
- was het gemiddelde aantal periodieke verhogingen 0,03 hoger dan begroot
- werden de periodieke verhogingen aan 53 fte predikanten minder uitbetaald dan begroot.

Per saldo werd bijna € 1,4 miljoen minder aan periodieke verhogingen besteed.

Tijdelijke-dienst-toeslag (17)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal lasten (€)	152.613	254.000	0
Gemiddeld aantal fte	24	40	0
Gemiddeld bedrag van de toeslag (€ per maand)	528,68	529,17	0

Predikanten met een beroep in tijdelijke dienst en predikanten met een opdracht voor structurele hulpdiensten ontvangen een toeslag van 10% op het basistraktement en de periodieke verhogingen. Dit geldt zolang ze de AOW-leeftijd nog niet hebben bereikt. De toeslag is een tegemoetkoming voor het werkloosheidsrisico na afloop van de tijdelijke werkzaamheden. De predikant heeft dan namelijk geen recht op wachtgeld (= werkloosheidsuitkering).

In 2022:

- was het gemiddelde bedrag van de toeslag € 0,31 per fulltime predikant per maand hoger dan begroot;
- het aantal fte 16 lager dan begroot.

Per saldo is ruim € 100.000 minder uitgegeven dan begroot.

Bij punt 10 is toegelicht dat voor 36 fte de tijdelijke-dienst-opslag in rekening is gebracht bij de gemeenten.

Hierboven staat dat bij 24 fte predikanten de tijdelijke-dienst-toeslag is uitgekeerd.

Het verschil van 12 fte betreft predikanten boven de AOW-leeftijd.

Vakantietoeslag (18)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal lasten (€)	5.994.749	6.270.000	6.046.469
Toeslagpercentage	8,0%	8,0%	8,0%

Predikanten hebben recht op 8% vakantietoeslag, berekend over de som van het basistraktement, de periodieke verhogingen en de tijdelijk-dienst-toeslag.

Er is ruim € 275.000 minder uitgegeven dan begroot, omdat er minder is besteed aan basistraktementen (zie punt 15), periodieke verhogingen (zie punt 16) en tijdelijke-dienst-toeslag (zie punt 17).

Eindejaarsuitkering (19)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal lasten (€)	6.220.856	6.505.000	6.272.577
Toeslagpercentage	8,3%	8,3%	8,3%

Predikanten hebben recht op 8,3% eindejaarsuitkering, berekend over de som van het basistraktement, de periodieke verhogingen en de tijdelijk-dienst-toeslag.

Er is bijna € 285.000 minder uitgegeven dan begroot, omdat er minder is besteed aan basistraktementen (zie punt 15), periodieke verhogingen (zie punt 16) en tijdelijke-dienst-toeslag (zie punt 17).

Eenmalige uitkering (20)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal lasten (€)	520.282	0	361.092
bedrag per fulltime uitkering	450	0	300
aantal fte uitkering	1.156	0	1.204

In navolging van de CAO-rijk heeft het Georganiseerd overleg predikanten besloten tot een eenmalige uitkering van € 450 per fulltime predikant op 1 december 2022. Hierdoor is de niet begrote uitgave van € 520.282 ontstaan.

In 2021 werd een eenmalige uitkering van € 300 per fulltime predikant verstrekt aan alle predikanten die werkzaam waren op 1 december 2021.

Secundaire arbeidsvoorwaarden

Tegemoetkoming premie ZVW (21)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal lasten (€)	5.065.236	5.467.000	5.301.272
percentage van traktement	6,75%	6,90%	7,00%

Naast de premie die zij betalen aan de zelf gekozen zorgverzekeraar betalen predikanten aan de Belastingdienst de zogenaamde inkomensafhankelijke premie voor de zorgverzekeringswet (ZVW). Voor werknemers wordt deze premie door de werkgever betaald. De premie van de predikant bedroeg in 2022 5,50% van het traktement tot een maximum van € 59.706. Van de kerk krijgt de predikant een tegemoetkoming die net zo hoog is als werkgevers voor werknemers moeten afdragen. Dat was in 2022 6,75% van het traktement tot een maximum van € 59.706. Dit is meer dan de af te dragen premie, maar over de tegemoetkoming moet de predikant inkomstenbelasting betalen. Per saldo heeft de predikant een kostenpost, waar voor een werknemer alle kosten volledig gedragen worden door de werkgever.

In 2022 werd ruim € 400.000 minder uitgegeven dan begroot, omdat:

- het heffingspercentage 0,15%-punt lager was dan begroot
- de basis waarover de tegemoetkoming berekend wordt lager was (zie de punten 15 tot en met 19)

Bureaunkosten predikanten (22)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal lasten (€)	1.494.854	1.599.000	1.555.992
bedrag per fulltime vergoeding per jaar	1.272	1.300	1.272
aantal fte vergoeding	1.175	1.230	1.223

Voor de kosten die zij maken voor representatie, bureaubenodigheden, computer en communicatie (telefoon en internet) krijgen predikanten een vaste vergoeding, die afhankelijk is van de werktijd. In 2022 bedroeg deze € 106 per maand voor een fulltime predikant.

In 2022 werd bijna € 105.000 uitgegeven dan begroot, omdat:

- het uitkeringsbedrag € 28 per jaar lager was dan begroot
- het aantal fte, waarvoor de vergoeding betaald moest worden 55 lager was dan begroot.

Vakliteratuur en permanente educatie (23)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal lasten (€)	1.164.461	1.185.000	1.186.810
bedrag per vergoeding per jaar	822	822	822
aantal vergoedingen	1.417	1.442	1.444

Voor de kosten die zij zelf maken voor vakliteratuur en permanente educatie krijgen predikanten een vaste werktijd onafhankelijke vergoeding. In 2022 bedroeg deze € 68,50 per maand per predikant, ongeacht het werktijdpercentage.

In 2022 werd ruim € 20.000 minder uitgegeven dan begroot, omdat het aantal predikanten aan wie de vergoeding betaald moest worden 25 lager was dan begroot.

Centrale kosten permanente educatie (24)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal lasten (€)	379.761	595.000	196.385

Naast de kosten die de predikant zelf maakt voor permanente educatie betaalt de kerk ook een deel van de kosten voor de permanente educatie. Hierbij gaat het om de kosten van de:

- primaire nascholing (mentoraat en Hydepark)
- voortgezette nascholing (PThU, Hydepark, supervisie en specialisaties)
- de organisatie van de permanente educatie door de Dienstenorganisatie.

Deze kosten worden volgens een afgesproken sleutel verdeeld over de algemene kas (quotum) en de centrale kas predikantstraktementen. Over 2022 kreeg de Beheercommissie van de Dienstenorganisatie een factuur van € 379.761, terwijl een bedrag van € 595.000 begroot was. De afdeling Vitale Roeping van de Dienstenorganisatie is verantwoordelijk voor de uitvoering van de permanente educatie. De uitgaven in 2022 zijn bijna twee keer zo hoog als in 2021. Dit duidt op een toename van het gebruik van het aanbod.

Verhuiskosten bij emeritaat/na overlijden (25)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal lasten (€)	266.484	324.000	296.999
Aantal declaraties	29	37	33
Gemiddeld bedrag per declaratie (€)	9.189	8.757	9.000

Als een predikant wegens emeritaat of wegens een onvrijwillige, maar niet verwijtbare losmaking de ambtswoning moet verlaten, dan bestaat er op bepaalde voorwaarden recht op vergoeding van de verhuisnota en de inrichtingskosten. In 2022 werd gemiddeld € 3.371 per verhuisnota vergoed en € 5.818 als vaste vergoeding voor de inrichtingskosten. Hoewel de gemiddelde vergoeding hoger lag dan begroot, zijn de kosten lager, omdat 8 predikanten minder dan begroot verhuiskosten declareerden.

Jubileumgratificaties (26)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal lasten (€)	152.206	202.000	190.605
Aantal toekenningen	39	56	49
Gemiddeld bedrag per toekenning (€)	3.903	3.607	3.890

Als een predikant 25 of 40 jaar lang een rechtspositie heeft gehad als predikant (GR 5) of als kerkelijke medewerker (GR 6), dan bestaat er recht op een jubileumgratificatie. De hoogte van de gratificatie wordt bepaald door de gemiddelde werktijd in de jubileum periode, de hoogte van het traktement op de jubileumdatum en het uitkeringspercentage bij het jubileum (70% van het fulltime maandbedrag aan basistraktement, periodieke verhogingen en vakantietoeslag bij 25 jaar, 100% bij 40 jaar).

In 2022:

- lag het gemiddelde gratificatie-bedrag € 296 hoger dan begroot;
- was het aantal gratificaties (4 bij 40 jaar en 35 bij 25 jaar) 17 lager dan begroot.

Per saldo werd bijna € 50.000 minder uitgegeven.

Aanvulling AOP eerste jaar (27)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal lasten (€)	0	0	4.523
Aantal toekenningen	0	0	1
Gemiddeld bedrag per toekenning (€)	0	0	4.523

Als een predikant binnen een jaar na het begin van de ziekte wordt afgekeurd, wordt de 70%-arbeidsongeschiktheidsuitkering van Aegon tot het eind van het eerste ziektejaar aangevuld tot 100%. In 2022 zijn er geen afkeuringen binnen het eerste jaar van ziekte geweest. Er waren ook geen kosten begroot.

Overlijdensuitkeringen (28)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal lasten (€)	19.034	29.000	43.604
Aantal toekenningen	2	1	2
Gemiddeld bedrag per toekenning (€)	9.517	29.000	21.802

Als een predikant overlijdt, hebben de nabestaanden recht op de overlijdensuitkering gelijk aan het traktement in de rest van de maand van overlijden en drie maanden daarna. In 2022 zijn twee dienstdoende predikanten overleden, waarvoor een overlijdensuitkering is uitbetaald. De gemiddelde uitkering lag laag, omdat beide predikanten werkzaam waren in deeltijd.

Arbodienst (29)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal lasten (€)	114.840	140.000	114.150
- Basistarief aansluiting Perspectief (€)	18.173	21.000	20.219
- Declaratie consulten en administratie (€)	96.667	119.000	93.931

Volgens het Verzuimprotocol Predikanten worden predikanten bij ziekte begeleid door de arbodienst, die daarvoor door de kerk gecontracteerd wordt. In 2022 waren de kosten € 114.840, bestaande uit:

- € 18.173 voor abonnementskosten
- € 8.349 voor 6 arbeidsdeskundige onderzoeken
- € 88.318 voor de verzuimbegeleiding van 162 zieke predikanten (gemiddeld € 545 per zieke predikant). De begeleiding vindt plaats door verzuimconsultants en bedrijfsartsen.

Per verzekerde predikant waren de kosten € 80.

Wachtgelden

Wachtgelden PKN (30)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal lasten (€)	711.052	1.200.000	1.044.098
Kosten nieuwe wachtgelden in boekjaar	89.379	n.v.t.	n.v.t.
Toevoeging aan Voorziening wachtgelden PKN	612.622	1.150.000	1.014.662
Kosten re-integratiebeleid	9.051	50.000	29.436

De generale regeling rechtspositie predikanten kent een aantal situaties, waarin een predikant onvrijwillig werkloos kan worden en recht kan doen gelden op een wachtgelduitkering:

- losmaking van de gemeente wegens spanningen (GR 5-11-1-a juncto ordinantie 3-20)
- ontheffing van het ambt wegens ongeschiktheid (GR 5-11-1-b juncto ordinantie 3-21)
- vermindering van werktijd of losmaking van de gemeente in het belang van de gemeente (meestal bij insolventie van de gemeente, GR 5-11-1-c juncto ordinantie 3-16-7)
- losmaking van de gemeente na een verbintenis van minstens 12 jaren (GR 5-11-1-d juncto ordinantie 3-26-3)
- bij emeritaat wegens arbeidsongeschiktheid met verdien capaciteit in ander werk of na afloop van twee jaar ziekte zonder dat er al een keuringsuitslag is (GR 5-11-1-e juncto Verzuimprotocol)
- bij herstel uit arbeidsongeschiktheid (GR 5-11-1-f juncto Verzuimprotocol)
- bij losmaking van een gemeente in opheffing (GR 5-11-1-g juncto ordinantie 2-9)
- bij schorsing voor onbepaalde tijd of bij ontzetting uit het ambt, waarbij het college voor het opzicht het recht op een wachtgelduitkering heeft uitgesproken (GR 5-11-3 juncto ordinantie 10-9-7)

- afloop van een tijdelijke dienst, die is ingegaan voor 1 juli 2021 (GR 5-11-1-voetnoot).

In 2022 is:

- voor € 89.379 aan kosten gemaakt voor nieuw ingegane wachtgelden, die niet voorzien waren in de Voorziening wachtgelden per ultimo 2021. Het gaat hierbij om:
 - € 74.804 aan wachtgelden bij losmaking wegens spanningen
 - € 9.944 aan een wachtgeld bij afloop van een tijdelijke dienst
 - € 4.630 aan een wachtgeld bij emeritaat wegens arbeidsongeschiktheid maar met verdien capaciteit in ander werk/
- voor € 612.622 toegevoegd aan de Voorziening wachtgelden; onder punt 6 is een nadere specificatie gegeven van de uitgaven voor wachtgelden in 2022 en van de toekomstige verplichtingen.
- voor € 9.051 aan kosten gemaakt voor re-integratie-activiteiten. Het gaat hierbij om:
 - € 4.032 voor een hersteltraining in samenwerking met het Steunpunt Kerk en Werk van de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt, de Nederlands Gereformeerde Kerken en de Christelijk Gereformeerde Kerken
 - € 3.818 voor re-integratie-activiteiten
 - € 1.181 voor vervoerskosten.

De kosten voor de wachtgelden zijn in 2022 aanmerkelijk lager dan begroot. De oorzaken hiervan zijn onder meer de volgende.

- De verwachte extra instroom door versoepeling van de criteria voor werktijdvermindering van de predikant wegens insolventie van de gemeente heeft niet plaatsgevonden. Er zijn geen uitkeringen voor deze doelen toegekend in 2022.
- De verwachte extra instroom door de invoering van de 12-jaars-regeling heeft niet plaatsgevonden. In 2022 is geen uitkering voor dit doel toegekend.
- De kosten voor de overige wachtgelden waren lager dan geraamd, mede doordat de predikanten in staat bleken hun wachtgeld deels of geheel terug te verdienen.
- Er zijn minder kosten gemaakt voor re-integratie-activiteiten.

Uitkering gemiddelde woonbijdragen

Uitkering gemiddelde woonbijdragen (31)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal lasten (€)	4.435.395	5.442.000	5.273.501
Gemiddelde van de ingehouden woonbijdragen	8.135	8.135	7.727
Aantal fte predikanten in ambtswoning	545	669	682

Bij predikanten die onder de overgangsregel voor de woonbijdrage vallen, houdt de Beheercommissie de woonbijdrage in op het traktement en stort de bij begroting geraamde gemiddelde woonbijdrage door aan de gemeente.

In 2022 werd € 1.006.605 minder aan gemiddelde woonbijdragen uitgekeerd dan begroot, omdat er veel minder predikanten met een ambtswoning onder de overgangsregeling waren dan begroot. Zie toelichting bij punt 14.

In 2022 betaalde de Beheercommissie voor € 4.435.395 uit aan gemiddelde woonbijdragen, terwijl van predikanten een bedrag aan woonbijdragen werd ontvangen van € 4.477.096 Het saldo van € 41.701 betreft een afwijking van minder dan 1% en is een opbrengstenpost voor de kas.

Pensioenpremies

Pensioenpremies PFZW (32)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal lasten (€)	8.925.326	9.490.000	8.813.978
Percentage totale premie	25,80%	25,80%	25,00%
Aandeel gemeenten in de premie	12,90%	12,81%	12,36%
Aandeel predikanten in de premie	12,90%	12,99%	12,64%
Franchise	13.434	13.425	13.111

In 2022:

- werden minder traktementen uitbetaald dan begroot (zie de punten 15 tot en met 18)
- was de franchise (= het deel van het traktement waarover geen pensioen wordt opgebouwd) iets hoger dan begroot (€ 13.434 i.p.v. € 13.425)
- was het werkgeversdeel in de premie hoger dan begroot (12,90% i.p.v. 12,81%)

Per saldo leidde dit tot € 564.674 minder uitgaven dan begroot.

Pensioenpremies Aegon (33)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal lasten (€)	2.222.116	2.586.000	2.497.910
Percentage totale premie	2,78%	2,93%	2,93%

In 2022:

- werden minder traktementen uitbetaald dan begroot (zie de punten 15 tot en met 18)
- was het premiepercentage lager dan begroot (2,78% i.p.v. 2,93%)

Per saldo leidde dit tot € 363.884 minder uitgaven dan begroot.

Kosten overgangsmaatregelen

Suppleties predikanten (34)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal lasten (€)	519.002	522.000	619.095
Aantal predikanten met suppletie	354		412
Gemiddeld bedrag per predikant (€)	1.466		1.503

Bij de invoering van de nieuwe traktementsregeling op 1 januari 2005 is voor predikanten een overgangsmaatregel getroffen waardoor zij er ten opzichte van hun traktement in de voormalige kerkeigen regeling (Nederlandse Hervormde Kerk, Gereformeerde Kerken in Nederland en Evangelisch-Lutherse Kerk) netto niet op achteruit zouden gaan. Omdat de top van de hoogste hervormde en gereformeerde schaal hoger was dan de top van de protestantse schaal is aan een groot aantal predikanten op de datum van overgang de zogenaamde primaire suppletie toegekend. In de jaren tot en met 2009 werd aan predikanten die op de termijn van vijf jaren hun inkomensperspectief zagen afnemen, de zogenaamde ingroei-suppletie nog toegekend. De hoogte van de suppleties wordt met de traktement-ontwikkeling geïndexeerd. Door pensionering en ontheffing van het ambt neemt het aantal predikanten met een suppletie af.

In 2005 hadden 1.170 predikanten een suppletie. In 2022 waren er nog 354 predikanten met een suppletie. De uitgaven kwamen in 2022 nagenoeg overeen met de begroting.

Kosten proponentenkorting

Proponentenkorting (35)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal lasten (€)	125.901	207.000	19.146
Aantal fte proponenten met korting	18	30	3
Gemiddeld bedrag per predikant (€)	6.911	6.911	6.687

Sinds 1 juli 2021 ontvangen gemeenten die een proponent (= beginnend predikant) beroepen gedurende een periode van vier jaren een korting op de bezettingsbijdrage. Waar predikanten door de omslagregeling allemaal even duur zijn, staan proponenten door hun gebrek aan ervaring op achterstand. De proponentenkorting is bedoeld als financiële prikkel om een proponent te beroepen.

In 2022 € 81.099 minder uitgegeven dan begroot. Dit komt omdat er bijna 12 fte minder proponenten waren dan begroot. In totaal werd voor 38 proponenten een korting toegepast. Dat zijn de proponenten die in de periode 1 juli 2021 - 31 december 2022 zijn ingestroomd.

Kosten beheer en administratie

Kosten beheer en administratie (36)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal lasten (€)	445.208	482.000	463.949
Aantal fte einde jaar voor traktementen	4,40	4,40	4,35
Specificatie lasten (€):			
Loonkosten, incl. sociale lasten/pensioenpremie	303.107	330.000	327.024
Doorberekening PLD:			
- huisvesting	23.550	47.000	21.756
- financiën	0	0	0
- automatisering	67.691	85.000	56.017
- facilitaire zaken	19.625	0	13.776
Onderhoud software	0	0	27.000
Afschrijving software	0	0	2.995
Accountantskosten	26.318	20.000	18.358
Reis-, verblijf- en vergaderkosten	2.036	3.000	1.211
Diversen	34	0	0
Externe adviezen	6.670	0	0
Betalingsverkeer en betalingsverschillen	297	0	235
Contributies en abonnementen	603	1.000	114
Ontvangen bijdragen voor dienstverlening	-4.722	-4.000	-4.538

De medewerkers van het bureau zijn in dienst van de Dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland. De Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen heeft zelf geen personeel in dienst.

In 2022 heeft de Dienstenorganisatie de kosten doorberekend op basis van specifieke afspraken daarover. Voor de jaren na 2022 is een service-level-agreement gesloten met concrete afspraken over de wijze van doorbelasten.

In de automatiseringskosten zit een eenmalige kostenpost van € 12.403,64 voor implementatie van de software van Afas en AllSolutions. Verder een eenmalige restitutie van € 22.868,11 dat in 2021 teveel was gefactureerd.

De bijdragen voor dienstverlening worden betaald door de Evangelisch-Altreformierte Kirche, voor wie de Beheercommissie als tussenpersoon optreedt naar Aegon en het Pensioenfonds Zorg & Welzijn.

Overige lasten

Afboeking dubieuze debiteuren (37)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal lasten (€)	0	0	4.629

De Beheercommissie voert in principe het beleid om geen openstaande posten af te schrijven. Zodra een gemeente achterstallige betalingen krijgt, wordt in overleg met het classicale college voor de behandeling van beheerszaken gekeken hoe de gemeente haar schulden (weer) kan voldoen, eventueel met hulp uit de Solidariteitskas. In 2022 zijn geen openstaande posten afgeboekt.

Uitvoeringskosten AO-uitkeringen PFZW (38)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal lasten (€)	1.845	0	0

Bij de overdracht van de pensioenvoorziening van het Pensioenfonds Predikanten naar het Pensioenfonds Zorg & Welzijn in 2012 zijn 130 lopende arbeidsongeschiktheidsuitkeringen overgegaan naar het Pensioenfonds Zorg & Welzijn. Hierbij is tussen de Protestantse Kerk in Nederland en het Pensioenfonds Zorg & Welzijn afgesproken dat de Protestantse Kerk in Nederland de herkeuring van deze predikanten bewaakt en financiert. In 2022 heeft de Beheercommissie uit coulance de reïntegratiekosten vergoed die een gemeente had gemaakt, nadat zij een predikant had beroepen, die vanuit een situatie van volledige afkeuring weer deels was goedgekeurd voor het werk van predikant. Van de oorspronkelijke 130 uitkeringen lopen er ultimo 2022 nog 47, nadat de andere uitkeringen door pensionering of overlijden zijn gestopt.

Vergoedingen ex artikel 24-8 GRRP (39)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal lasten (€)	0	0	0
Aantal vergoedingen	0	0	0

Op grond van artikel 24-8 van de generale regeling rechtspositie predikanten kan een gemeente die te maken heeft gehad met de situatie dat een college voor het opzicht tijdens de behandeling van een tuchtzaak de werkzaamheden van de predikant heeft opgeschort, vragen om gedeeltelijke vergoeding van de kosten die de gemeente in deze periode voor de predikant heeft gemaakt. In 2022 is hiervan geen sprake geweest.

Restitutie bijdragen vorig jaar (40)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal lasten (€)	3.592.379	0	2.964.141

In 2022 heeft de Beheercommissie aan de gemeenten het overschot van de centrale kas, zoals dat bestond per ultimo 2021 aan de gemeenten gerestitueerd, in totaal € 3.592.379. De gemeenten ontvingen als korting op de factuur van september 2022 3,0762% van de bijdragen, die zij in 2020 verschuldigd waren, retour.

Betaalde rente (41)	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
Totaal lasten (€)	65.086	75.000	96.132

De Beheercommissie beschikte per ultimo boekjaar over bijna € 14 miljoen aan liquide middelen om redenen zoals toegelicht bij punt 3. Rekening houdend met de termijn, waarop de middelen beschikbaar moeten zijn, kunnen deze middelen gestald worden op spaarrekeningen of deposito's.

In 2022 moest rente betaald worden op de middelen op de rekening-courant bij de Stichting Kerkelijk Geldbeheer.

Goedkeuring

De kleine synode van de Protestantse Kerk in Nederland heeft het financieel verslag over het boekjaar 2022 behandeld en goedgekeurd in de vergadering van 29 juni 2023.

Utrecht, 11 mei 2023

C. de Heer, voorzitter
 drs. A.J. Schaap, vice-voorzitter,
 mr. A. Bel
 mr. drs. T.G.H. Spruyt,
 A. van Toorn

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijk accountant

Zie volgende pagina.

Statutaire bepaling resultaatbestemming

In de statuten van de Protestantse Kerk in Nederland zijn geen bepalingen inzake resultaatbestemming opgenomen voor de Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de beheercommissie van de Centrale Kas Predikantstraktementen van de
Protestantse Kerk in Nederland

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van de Centrale Kas Predikantstraktementen te Utrecht (hierna 'de jaarrekening') gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de betreffende jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van de Centrale Kas Predikantstraktementen per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties-zonder-winststreven'.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2022;
- 2 de staat van baten en lasten over 2022;
- 3 het kasstroomoverzicht; en
- 4 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Centrale Kas Predikantstraktementen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De beheercommissie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de beheercommissie voor de jaarrekening

De beheercommissie is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties-zonder-winststreven'. In dit kader is de beheercommissie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als de beheercommissie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de beheercommissie afwegen of de Centrale Kas Predikantstraktementen in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de beheercommissie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de beheercommissie het voornemen heeft om de Centrale Kas Predikantstraktementen te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De beheercommissie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Centrale Kas Predikantstraktementen haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de Centrale Kas Predikantstraktementen;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de beheercommissie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de beheercommissie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de Centrale Kas Predikantstraktementen haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de beheercommissie onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amstelveen, 29 juni 2023

KPMG Accountants N.V.

J.L.C. van Sabben RA